

Nyilatkozat a szakdolgozat státuszáról (nyilvános, bizalmas)

Alulírott BÉLAŰYI EMŐKE (Neptun kód LICIQ4) aMAGYAR KÖZÖSSÉG-EC ANTI-AMERIKAI BAJ

című szakdolgozatommal/zárodolgozatommal (továbbiakban mű) kapcsolatban az alábbiakról nyilatkozom:

- Kijelentem, hogy a mű BGE Dolgozattár repozitóriumába való feltöltésével más jogát nem sértem. Tudomással bírok arról, hogy az Egyetem a szerzői jogok meglétét nem ellenőrzi.
- Nyilatkozom, hogy a mű (a megfelelő rész aláhúzandó)
  - a bizalmas
  - a nyilvánosság számára hozzáférhető.
- Tudomásul veszem, hogy
  - szerzői jogsértés esetén az Egyetem az érintett dokumentum elérhetőségét a szerzői jogsértés tisztázása idejére átmenetileg korlátozza,
  - szerzői jogsértés esetén az érintett művet a Repozitórium adminisztrátora a Repozitóriumból haladéktalanul eltávolítja,
  - amennyiben a dolgozatomat a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszem, az egyetem a dolgozatomat az interneten a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszi. Hozzájárulásom – szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett – nem kizárólagos és időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Kelt: Budapest 2021. május 12.BélaŰy Emőke

hallgató

s.k.

NYILATKOZAT

Alulírott BEIÁNYI EMŐKE büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Budapest, 2021 év 05 hónap 07 nap

hallgató aláírása

Magyar közösségek Latin-Amerikában

A kolumbiai magyar diaszpóráközösség

Belányi Emőke

Budapesti Gazdasági Egyetem-Külkereskedelmi Kar

Nemzetközi tanulmányok

Levelező munkarend

2021. május

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés	3
II.	Diszapóra, bevándorlók- definícióelemzés	6
III.	Magyar csoportok Latin-Amerikába vándorlásának története	10
IV.	Magyarország 1940- 1956 között-történelmi áttekintés	20
V.	Latin-amerikai bevándorláspolitikák	21
VI.	Külföldi közösségek Kolumbiában	27
	VI/I. Magyarok Kolumbiában	31
	VI/II. A kolumbiai magyar diaszpóraszervezet- A magyar kör	33
VII.	Konklúzió	42

I. Bevezetés

Erdélyi magyarként talán nem meglepő, hogy a diaszpórákban élő magyarság története nagymértékben foglalkoztat, azok bárhol is legyenek a világon. A latin-amerikai kultúra, társadalom és a nyelvi hasonlóság ugyanakkor különbözőség pedig régóta áll közel hozzám. E két tényezőt számításba véve választottam szakdolgozatom témájaként a latin-amerikai magyar közösségek történetének, szokásainak, intézményeinek bemutatását. Választásomat befolyásolta továbbá az utóbbi években megismert, magyar felmenőkkel rendelkező számos venezuelai megismerése, akik a rezsim elől menekültek vissza a nagyszülők által egykor hátrahagyott anyaországba. mindig kíváncsian hallgattam a Magyar házról, cserkészetről szóló történeteiket, csodálkoztam, amikor, valamennyien szinte kitűnő magyarsággal szólaltak meg, holott közülük sokan, azelőtt soha nem járt Magyarországon. Érdekesnek találtam, hogy ennyi év elteltével, a Föld másik felén, egy, a miénktől számos dologban különböző kultúrában, hogyan sikerül egy közösségnek fenntartani az anyaországhoz való kötődést, és hogyan tanítják meg gyerekeiknek, unokáiknak szeretni azt a kultúrát, országot, amiről ők még csak hallottak, hogyan tanulják meg az összes magyar népdalt és néptáncot. Érdekel, hogy mennyire érzi magát valaki magyarnak ennyi év távlatában. Hiszen teljesen más, mint amikor egy erdélyi, felvidéki, vajdasági magyar közösségről beszélünk. Ők nem csak a szívükben vannak közel Magyarországhoz, hanem fizikailag is, hatalmas magyar közösség veszi őket körbe, még akkor is, ha abban az államban, ahol élnek sokszor akadályokat gördítenek eléjük.

A szakirodalom gyűjtése során szembesültem vele, hogy azon országok magyar közösségeiről, ahol nagy számban élnek honfitársaink számos írás született. Az argentinai, brazil, venezuelai magyarsággal foglalkozik például Anderle Ádám, Ács Tivadar, Torbágyi Péter. Ezért tulajdonképpen az összes ország közösségének bemutatásával nem tudtam volna egyedivé tenni a dolgozatomat, kevésbé tudtam volna olyan kutatásokat végezni, melyek újdonságot mutatnak. Minden ország vizsgálatakor ugyanazon vagy hasonló adatokat, intézményeket, programokat mutattam volna be ezért úgy gondolom pusztán ismételttem volna a korábban a témában leírtakat.

Ebben a félévben lehetőségem nyílt kiutazni Kolumbiába szakmai gyakorlat keretein belül. A diploma megszerzéséhez szükséges gyakorlatot Magyarország Bogotái Nagykövetségén teljesíttem. A gyakorlat időtartama három hónap, ez idő alatt lehetőségem nyílik betekintést

nyerni a helyi kultúrába. Ezen felül, mivel a Nagykövetség szoros kapcsolatot ápol a helyi magyar közösséggel, az ő szervezetükbe is bepillantást nyerhetek.

Ezen okokból kifolyólag döntöttem úgy, hogy szakdolgozatom tartalmát leszűkítem a kolumbiai magyarság szerveződésének bemutatására, helyenként összehasonlítva más latin-amerikai országok magyar közösségeivel. Mivel a kolumbiai magyar közösség Argentínával, Brazíliával vagy Venezuelával összehasonlítva nem számottevő, nem született róla sok tanulmány. A magyarokat összefogó *Kolumbiai Magyar Kör* (Círculo Hungaro) alig fél éves múlttal rendelkezik, ennek ellenére kemény munkájának köszönhetően számos érdekes programot szervez- a járványhelyzet miatt, jelenleg főként virtuális formában- a magyar közösség összekovácsolásának érdekében.

Dolgozatomban először a diszpórákról és bevándorlókról szeretnék általánosan beszélni, megmagyarázni, hogy mit is jelentenek ezen fogalmak. A következő részben a különböző magyar közösségek egész Latin-Amerikába való kivándorlásának történetét mutatom be a 19. század végétől egészen 1956-ig, a legnagyobb kivándorlási mozgalomig. Ezt követően egy rövid történelmi áttekintés következik Magyarország helyzetéről a második világháború végétől az 1956-os forradalomig.

A további alfejezetekben megvizsgálom a Kolumbiába-történő bevándorlást, az országba bevándorló különböző nemzetek emigrálásának okait, kitérve a magyar bevándorlókra. Ezt követően térek rá konkrétan a magyar közösséghez kapcsolódó adatok bemutatására, a magyar közösség számára vonatkozó adatokhoz a konzuli szolgálat adatbázisában szereplő számok szolgálnak alapul.

A Magyar Kör megalakulásának, működésének, programjainak és jövőbeli terveinek felvázolását a Kör elnökével készített interjújún keresztül mutatom be. További interjút készítek olyan magyar származású személyekkel, akiknek szülei az 56-os forradalom borzalmai elől menekültek Magyarországról és Kolumbiában telepedtek le.

Szakdolgozatom elsődleges célja egy kevésbé ismert, az átlagos latin-amerikai magyar közösségeknél kisebb magyar diszpóra bemutatása, többnyire személyes tapasztalatokon, interjúkon keresztül. Szeretném továbbá bemutatni, hogy miként formálódik egy új magyar közösség, melynek célja, hogy összekovácsolja a különböző korú és múlttal rendelkező

diaszpórában élő magyarokat és egy egységes, más környékbeli országokban élő diaszpórák közösségekkel aktív kapcsolatot ápoló csoportot hozzon létre.

Terjedelmi korlátok miatt a dolgozatomban nem szeretnék részletesen foglalkozni sem a múltbéli, sem a jelenlegi kivándorlási folyamatok gazdasági és politikai okaival. Sokkal inkább kulturális szemszögből szeretném vizsgálni a kolumbiai magyar diaszpórát.

II. Diaszpóra, bevándorlók- definícióelemzés

„A diaszpórák a transznacionális pillanat példászerű közösségei.” írja Khachig Tölölian a *Diaspora* című lap első számában. Maga a diaszpóra szó görög eredetű, szétszóródást jelent, leginkább népességszórványok megnevezésére használatos. Az elmúlt évtizedekben elterjedt, divatos kifejezés lett. A multietnikus államok etnikai viszonyainak, a posztmodern korszak népességmozgásainak és az új identitásainak leírására használatos. Bár manapság főként ebben a formában használjuk, még mindig előfordul, hogy egy népesség vagy népességtöredék jellemzésére szolgál. A fogalom egyre inkább az etnikai létformák és a térbeli mobilitás leírására szolgáló metaforává válik.¹

A diaszpóra kifejezést eredetileg a zsidó, görög és örmény szétszórás definiálására volt használatos. Mára jelentése kiszélesedett, olyan elemeket foglal magába, mint bevándorló, száműzött, emigráns, etnikai közösség, hontalan, vendégmunkás. A diaszpóra egy szétszórt populáció több közössége közötti kapcsolatot is fenntartja. Leginkább az emigrációhoz hasonlít, a visszatérést az anyaországba egyáltalán nem, vagy csak a távoli jövőben feltételezi. Safran tanulmányt készített a témában, melyben főleg kollektív tapasztalatokat vett alapul. Definíciója szerint a diaszpóra nem más, mint hazájuktól távol élő kisebbségi közösségek, melyek egy eredeti centrumból legalább két periférikus helyre szóródtak szét, őrzik azonban a szülőföld emlékeit, úgy gondolják az új hazájukban nem találnak igazi otthonra, az őshazát az esetleges visszatérés helyének tekintik, elkötelezettséget éreznek annak fenntartásáért és helyreállításáért, az anyaországgal való kapcsolat meghatározza a közösség tudatát.²

Azt, hogy hol vannak a diaszpóra határai nehezen tudjuk definiálni. A diaszporikus kötődések más jelentést kölcsönöznek a nemzetállamoknak, mint közös térnek. Különbséget kell tenni továbbá a diaszpórában élő közösségek és a bevándorlók között. Bizonyos asszimilációs nemzeti ideológiákban az új hazába érkező csoportok is megtapasztalják a hazájuk elhagyásával járó veszteséget, a nosztalgiát, viszont számukra az ország melyben letelepednek az új hazát jelenti.

-
1. Fejős Zoltán (2004): Diaszpóra és az „Amerikai magyarok” - Háttér egy fogalom alkalmazhatóságához 9.old https://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/fejos_zoltan_diaszpóra_es_az_amerikai_magyarok.pdf (2021.03.08.)
  2. James Clifford (1994) *Diaspora Cultural Anthropology* Vol. 9, No. 3 Fordítás 1. oldal https://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/james_clifford_diaszporak.pdf (2021. 03.08.)

Ez a fajta „forgatókönyv” alkalmazható a bevándorlóknál, integrálás céljából, viszont diaszpórában élő csoportoknál nem. Mégpedig azért nem, mert egy olyan közösséget, mely lojalitást és gyakorlati kapcsolatot tart fent a szülőhazával, vagy egy máshol élő szétszórt közösséggel nem lehet beolvasztani egy másik, számukra idegen közösségbe.³

A diaszpórákban élő népek identitásérzésért jellemzően a hontalanság és az erőszakos veszteség érzése határozzák meg. Ezeket az érzéseket nem lehet másik közösségbe való beleolvasztással „gyógyítani”. Az asszimilációnak való ellenállás egy másik nemzet visszakövetelésének akaratát erősíti, mely elveszett, térben és időben is távol van, azonban a nemzetekben és egyéneken igen élénken él. Nem véletlen az sem, hogy az etnikai tisztaság és a faji kizárolagosság legszélsőségesebb formái diaszpórában élő közösségekből alakultak ki. Különbséget kell tenni ugyanakkor a nacionalista vágyak, a nosztalgikus víziók és a tényleges nemzetalkotás között. Diaszpóra közösségek nem szoktak nemzetállamot létrehozni, az egyetlen kivétel Izrael.

A diaszpóra egy összetett fogalom, soha nem mondhatjuk, hogy a diaszpóra közösségek kizárólag nacionalisták. Ennek magyarázata, hogy nemzetközi kapcsolatrendszerbe épülnek. Egyszerre érezhető a befogadó országhoz és annak szokásaihoz való alkalmazkodás és az azokkal szembeni ellenállás. Különbözik az emigrációtól, mivel utóbbi sokszor egyéni, míg a diaszpóra közösségek úgynevezett otthontól távoli kollektívotthonok. Bár vannak szeparatista megmozdulásaik általánosságban nem mondható el, hogy ezen közösségek teljes mértékben szeparatisták lennének. Különböző diaszpóra közösségek úgynevezett szelektív alkalmazkodást mutatnak a befogadóország intézkedései, politikája, szokásai felé. Mások azért küzdenek az új hazájukban, hogy ne kelljen teljesen feladniuk nemzetiségüket, lehessen Angliában például lehessen britnek és más nemzethez való tartozónak is lenni, vagy lehessen máshogy a befogadóország nemzetéhez tartozni.⁴

---

3. James Clifford (1994): *Diaspora Cultural Anthropology* Vol. 9, No. 3 2. old.

4. James Clifford (1994): *Diaspora Cultural Anthropology* Vol. 9, No. 3 4. old.

https://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/james_clifford_diaszporak.pdf (2021. 03.08)

A diaszpóra közösségekben jelenlévő sajátos szemlélet és a nemzetállami asszimilációs ideológiák, illetve a bennszülött viselkedésformák jelentős ellentétben állnak egymással, máshogy hatnak a modern nemzetállamok felsőbbrendűségére. A bennszülött lakosság az ottlakás folytonosságát és a „földdel” való kapcsolatot hangsúlyozta. Feltehetjük azonban a kérdést, hogy melyik „haza” volt etnikai szempontból tiszta vagy teljesen különálló. Illetve azt, hogy ki és mikortól számít őshonosnak, ezeket a csoportokat milyen jogok illetnek? Joggal kérdezhetjük például, hogy az Egyesült Államok délnyugati részén mennyi joga van egy mexikóinak? Mennyi időre van szükség ahhoz, hogy valakit az adott területen őshonosnak lehessen nevezni? Amennyiben túl szigorúan húzzuk meg a vonalat az őslakosok, - akik talán korábban maguk is bevándorlók voltak és kiszorították az őket megelőző lakosokat- és a későbbi bevándorlók között az történetietlenséghez vezethet. Ezeket összevetve elmondható azonban, hogy egészen máshogy alakul az évezredek óta egy helyen élő népek és a bevándorlók politikai igénye. Ahol diaszpórák, „bennszülöttek”, migránsok és helybeliek élnek együtt, a különböző törekvések miatt, szinte elkerülhetetlen a politikai ellentét. Sok „bennszülött” törzs is bizonyos körülmények között diaszpórikus. Amennyiben olyan diaszpórákról beszélünk, ahol a népcsoportok szétszórt kapcsolatrendszerek, melyben a népek mind átérték a nincstelenséget, áttelepülést, alkalmazkodást, akkor a jelenleg kialakított társadalmi szövetségek, mind tartalmazzak diaszpórikus elemeket. Olyan törzsek például, amelyek korábban földműveléssel foglalkoztak, de elvették földjeiket ezáltal munkakeresés céljából el kellett hagyniuk szülőföldjüket diaszpórikus identitást vehetnek magukra.

A nyelv megtartása vagy újratanulása sem elhanyagolható kérdés a diaszpóra közösségekben. Leginkább a közösségek azon tagjaiknak fontos, hogy beszéljék a szülőhaza nyelvét, akik szoros kötődést éreznek az anyaország felé így ellenáll a felejtés és asszimilálódás folyamatának. Számos közösség, mely korábban nem gyakorolta a nyelvet újra elkezdte feleleveníteni, a felmenőket tanítani. Egy elnyomó nemzeti hegemoniával szemben, egy másik földrészhez, régióhoz, esetleg valláshoz való tartozás többlet erőt ad. A diaszpórához való tartozás több, mint egy etnikai csoport tagja lenni egy államon belül. Az jelenti, hogy a hozzá tartozó személyek egy népet alkotnak egy számukra „idegen” államon belül, közös történelemmel és sorssal. Egyszerre érződik a szeparáltság és a részvétel élménye. Ez annyit jelent, hogy nem feltétlen saját akaratukból választották az emigrálást, sokan legszívesebben visszamennének szülőföldjükre, még sincs választásuk. Az új hazában kell beilleszkedniük, új otthont kialakítani. A diaszpóra közösséget nem lehet azonosítani a bevándorlókkal, mivel a diaszpóra magába foglalja a szülőföldet is, hiszen az ehhez tartozó közösségek nem egyszerűen

elhagyták azt, tovább él velük, bennük. A diaszpóra-közösségek pozitívan és negatívan is konstituálódnak. Negatívan hat rá a diszkrimináció és a kirekesztés élménye. A pozitív töltetét a globális érzés adja. Továbbá az, hogy a kirekesztés és marginalizálódás érzése együtt jár a túlélés és az alkalmazkodás képességével.

A bevándorlók, vagy más néven önkéntes kisebbségek vagy emigránsok. Ez a csoport többnyire gazdasági indíttatásból, jobb élet reményében települt másik országba. A befogadó országban letelepedett– ez lehet rövid vagy hosszú távú letelepedés- közösségek az otthontól eltérő közösségi, vallási normák szerint élnek. A többségtől eltérő kultúrájú csoportot alkotnak. A bevándorlók minden esetben saját akaratukból hagyták el országukat, több munkalehetőség vagy magasabb bérek reményében. Amikor kitelepülnek tisztaban vannak, tisztaban kell lenniük azzal, hogy szülőföldjüktől eltérő kulturális közegben fognak élni. Ez fokozódhat, akkor, ha az országban a vallás is különbözik az anyaországtól, így az új közegben az értékrendek is jelentősen eltérhetnek. Mivel ez a fajta kivándorlás teljesen önkéntes, a befogadó ország joggal követeli meg a bevándorlótól, hogy vegyék figyelembe az adott ország jogi környezetét és értékrendjét. A fentiekben említettek miatt a befogadó országok általában elutasítják a kisebbségként való kezelést és megkövetelik a teljes beilleszkedést. Ez azt is magába foglalja, hogy a meglévő rendszabályait figyelembe véve kell berendezniük életüket. Az integráció mértéke minden országban eltérő. Európában az előző évszázad második felében kibontakozó multikulturalizmus egyre nagyobb teret hagyott a bevándorló közösségeknek, hogy saját kultúrájuk, értékrendjük szerint éljenek. Mára ez a felfogás érvényét veszítette. Az integráció alatt azt kell érteni, hogy a bevándorlóknak teljes mértékben el kell fogadniuk a befogadó ország normáit, és ahhoz alkalmazkodniuk kell. Korábbi identitásukat szűk, családi körben tarthatják meg. Ezeket figyelembe véve közjogi szempontból nem jelenhet meg a többségtől eltérő másságuk. Egészen addig nem jelent gondot a bevándorlók kezelése, amíg azok nagyrészt saját közegükben mozognak, a jobb megélhetésre koncentrálnak. Amikor azonban egyre több azonos nemzethez tartozó telepedik le ugyanazon helyen megerősödik a nemzettudat. Egymás között, széles körben a saját nyelvüket használják, saját értékrend szerint élnek, tartják az ünnepeiket, szokásaikat. Megkövetelik a befogadó államtól, hogy kezelje őket kisebbségként, biztosítson számukra kisebbségi jogokat. Sok ország tagadja meg ezeket a jogokat, a bevándorlók számának növekedésével azonban számos állam kénytelen foglalkozni a problémával.⁵

---

5. Nagy Andrea (2016): Társadalom, kulturális háttér, gazdaság- Bevándorlás, migráció, kisebbségi jogok 5.old. ISBN 978-80-89691-33-3 <http://www.irisro.org/tarstud2016aprilis/34NagyAndrea.pdf> (2021. 03. 04)

III. Magyar csoportok Latin-Amerikába vándorlásának története a 18. századtól, magyar közösségek kialakulása

A huszadik század folyamán, főként a második világháború és az 1956-os forradalom ideje alatt több százezer magyar vándorolt ki a távoli kontinensre. Többségük Argentínában, Venezuelában és Brazíliában telepedett le. Az emigráns családok közösségeket hoztak létre az új hazában, melyek segítettek megőrizni a magyar kultúrát. Magyar ház, cserkészzet, néptáncegylet alakult egy-egy dél-amerikai nagyvárosban. A kivándorolt családok utódai sok esetben nem beszélik a magyar nyelvet, a kultúrát azonban megtartották. Az elmúlt pár évben végbement események egyes országokban a magyar leszármazottak „hazatérését” eredményezték, sok esetben hátrahagyva a még élő felmenőket.

A magyarok amerikai kontinensen való jelenlétéhez számos legenda köthető, egyes feltételezések szerint már az újkorban is jártak magyarok a távoli világban. A hivatalos feljegyzések szerint azonban az első magyarok a 18. században léptek a dél-amerikai kontinensre. Ők nagyszombati jezsuita szerzetesek voltak, akik missziós tevékenységet folytattak a kontinensen. Ezen tevékenységek mellett etnográfusi, geográfusi és egyetem szervezői munkát is végeztek. A 19. században egyre több magyar érkezett Dél-Amerikába, akadtak köztük zsoldosok, bányászok, bányamérnökök, zeneszerzők is, illetve ebben az időszakban jelentek meg először a magyarországi romák a kontinensen. Később megérkeztek a nemesek is. Rosti Károly útja során tanulmányozta a kontinenst és az elsők között volt, akik fényképeket készítettek Kubáról, Venezueláról és Mexikóról. A Bem által kinevezett tábornok, Czetz János Argentínában vett részt vasútépítkezéseken és indiánok elleni harcban, valamint az ő nevéhez fűződik a katonatiszti főiskola megszervezése, mely az argentin hadsereg megalapozója volt. Nevét Argentínában ma is ismerik. Társa Mayer Móric az argentin gazdaság egyik legnagyobb alakja lett. Megalapította a Dock Suri Kikötő és Közraktári Vállalatot, mely máig működik, ez nagyban hozzájárult, hogy Buenos Aires a világ egyik legnagyobb kikötője lett.⁶

---

⁶ Anderle Ádám (2008.): Magyarok Latin Amerikában, Külügyi szemle 2008/3 174.old.

Szociális kivándorlásról a 19. század végétől beszélhetünk. Ezt az időszakot tartják a modern vándormozgalom első szakaszának. Európa peremvidékeiről, főként az agrárszférában dolgozó, munkanélkülivé vált, mintegy ötven millió ember döntött úgy, hogy az új világban próbál szerencsét. Ennél meglehetősen kevesebb volt a Távols-Keletről érkező bevándorlók száma. A lakosság nagy része az Egyesült Államokban telepedett le, a 19. század végétől azonban egyre többen vették az irányt dél felé és választották hazájuknak a dél-amerikai kontinentst.⁷

Magyarországról ebben az időben a földnélkülieket a Dél-Amerikára jellemző nagy kiterjedésű gazdátlan földbirtokok és az ottani kormányok biztatása vonzotta. A magyarok német és olasz kikötőkön keresztül érkeztek, ekkor elsősorban a braziliai Rio Grande do Sul és Santa Catarina tartományokba. Ezeken a területeken hozták létre az első magyar kolóniákat is.

A Latin-Amerikába vándorló magyarok csoportjait kategóriákba sorolhatjuk, ezek eltérő időkből emigráltak a kontinensre. Az elsők között voltak a katonák. A század elején Latin-Amerikában még folyamatosak voltak a polgárháborúk, emiatt a magyarok is főként az Egyesült Államokba települtek. Az 1848-as szabadságharc leverése után a harcedzett katonák a politikailag instabil Latin-Amerikában kamatoztatták tudásukat. Fő úti cél Kuba volt, de találkozhattunk magyar katonákkal Mexikóban is. Az amerikai-mexikói háborúban több magyar bevándorló is harcolt. A mexikói sajtó és Herrera kormányzó figyelemmel kísérte az eseményeket, az ország kolonizációja mellett döntött. Megalakult a Kolonizációs és Ipari Igazgatóság, melynek célja az európai bevándorlás serkentése és a bevándorlók integrálása a társadalomba. Elsősorban egyedülálló férfi telepéseket kerestek, így figyeltek fel a katonákra. A magyar katonák Mexikóba való betelepülésének folyamata megszakadt, források szerint csak elhanyagolható számú magyar telepedett le a közép-amerikai országban. 1855-ben ismét polgárháború tört ki Mexikóban mely a liberálisok győzelmével végződött, nagy hangsúlyt fektettek az ország modernizációjára, melyet főként európai bevándorlókval kívántak elérni. A bevándorlókat főként az Egyesült Államokból próbálták átcsábítani, a New York-i Magyar Központi Egyesület korábbi elnökét bízták meg ezzel a feladattal. Az 1858-ban kirobbanó reformháború ismét meggátolta a terv véghezvitelét, így nincsenek pontos adatok arról, hogy ebben az időben hány magyar telepedett le Mexikóban.⁸

---

⁷Torbányi Péter (2008): Magyar vándormozgalmak és szóránýközösségek Latin-Amerikában a másodík világháború kitöréséig- Doktori értekezés 44. oldal

⁸Torbányi Péter (2008): Magyar vándormozgalmak és szóránýközösségek Latin-Amerikában a másodík világháború kitöréséig- Doktori értekezés 45-50. old.

Mexikó mellett Uruguayba és Paraguayba is települtek magyar katonák a 19. század végén. Bár Uruguay 1825-ös függetlenségét a két szomszédos állam elismerte, az országban folyamatosan dúltak polgárháborúk. Ezt kihasználva Argentína és Brazília folyamatosan kísérletet tett az ország elfoglalására.⁹

A Latin-Amerikába emigrált másik fontos csoportja a bányászok voltak. Magyarországon a 19. század végén igen magas szintű bányászoktatás zajlott, az új bányászati technológiák fejlesztését tengerentúli szakemberek is nyomon követték. A Born Ignác féle amalgamozási eljárás például később elterjedt Latin-Amerikában is. Később magyar bányamérnököket hoztak a brazíliai Minas Gerais államba. A brazíliai tartományon kívül számos bányász telepedett le Bolíviában és Argentínában is. A 20. század elején a Kubába, Mexikóba, Guatemalába, Venezuelába, Kolumbiába és Ecuadorba érkező mérnökök az Eötvös Lóránd által kifejlesztett retorziós ingát használták petróleum lelőhelyek kutatásához.¹⁰

A fent említett két csoport mellett, meg kell említeni a Magyarországról az új világba emigrált cigányságot, melynek létszáma meghaladta a bányászok és a katonák számát. Hosszabb időn keresztül kontinens szerte a magyar (húngaro) szó a cigány nomád szinonimájaként élt. A cigányok kivándorlásának első nagyobb hulláma a 20. század elejére tehető, fő kiindulópontja Kelet-Közép-Európa. Nagyban hozzájárultak az Európában végbemenő erőszakos cigány telepítési kísérletek. Az útra kelt cigányok jobb és szabadabb életkörülmények reményének érdekében választották Latin-Amerikát. A kontinensen a formális határokon átkelve tovább folytathatták vándor életmódjukat. A szabadságon túl bizonyos országokban, például Mexikóban a valamilyen mesterséghez értő cigányokat törvényekkel védtek. Mexikó mellett nagy számban érkeztek cigányok Brazíliába és Uruguayba is. A cigány kivándorlás az 1920-as évekig volt igen intenzív, ez után a gazdasági világválság hatására, az addig meglehetősen szabad a latin-amerikai bevándorlási törvények egyre szigorodtak. Az 1930-as évek elejére, az országok többsége rendeletben tiltotta meg a cigányok bevándorlását az országba

---

⁹ Torbányi Péter 2008: Magyar vándormozgalmak és szórványközösségek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig, Doktori értekezés 58. oldal

¹⁰ Torbányi Péter 2008. Magyar vándormozgalmak és szórványközösségek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig, Doktori értekezés 62-64. oldal

A később, a kontinensre került magyarok közül sok embernek hátrányt jelentett, hogy a cigányokat tévesen „húngaro” -nak nevezték. Számos feljegyzésben olvashatjuk, hogy a magyarok nehézségekbe ütköztek például munkakeresésnél, mivel sokan cigány származásúnak hitték őket. A dél-amerikai Magyarság Buenos Aires-i magyar lapnak is megjelent egy cikksorozata Nem vagyunk cigányok címmel. A későbbiekben az egyre több magyar bevándorló érkezése miatt tisztázódni látszott a félreértés, az „húngaro” szó lassan visszanyerte eredeti jelentését, bár a köznyelvben még sokan használták a cigányok megnevezésére.¹¹

Az utolsó csoport szintén nem vet túl jó fényt a magyarokra, ők az örömlányok. Az atlanti partvidék nagy kikötővárosaiban sok helyen lehetett találkozni magyar örömlányokkal. A 19. században kezdődő kivándorlási hullámmal elterjedt a leánykereskedelem, főleg a nagyobb kikötővárosokban, mint Recife, Sao Paulo, Bahia, Rio de Janeiro, Montevideo és Buenos Aires. A lánykereskedelem elszenvedői többnyire a kelet-európai zsidó közösségekből kerültek ki. Az 1800-as évek közepén fény derült arra, hogy egy magyar származású férfi hamis házassági ígérekkel csábított lányokat Argentínába, ott kereskedett velük. Olvashatunk továbbá argentinai magyar bordélytulajdonosokról, akik magyarországi látogatásuk során lányokat szállítottak ki Argentínába. Ezek hatására a köznyelvben elterjedt „húngara” szó szintén mögöttes jelentéssel bírt. kemény Julis 1903-ban könyvet is írt a leánykereskedelemtől Hungara címmel. Az Osztrák-Magyar Monarchia a 19. század végétől tett különböző intézkedéseket a leánykereskedelem felszámolására, 1910-ben több országgal, köztük Brazíliával is egyezményt írtak alá a nemzetközi leánykereskedelem visszaszorítása érdekében, az egyezmények azonban nem érték el a kellő hatást. A Monarchia felbomlása után Magyarország is próbálta felvenni a harcot a leánykereskedelem ellen, 1921-ben újabb egyezményt írt alá többek között Chilével, Kolumbiával, Kubával és Costa Ricával. Azonban ennek az egyezménynek sem sikerült megállítani a kereskedelmet.¹²

---

¹¹ Torbányi Péter (2008.): Magyar vándormozgalmak és szóránnyközösségek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig, Doktori értekezés 65-69. oldal

¹² Torbányi Péter (2008.): Magyar vándormozgalmak és szóránnyközösségek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig, Doktori értekezés 69-75. oldal

Ennek ellenére nagyobb városokban is jelen volt értelmiségi magyar közösség, úgy mint mérnökök, szakmunkások. Ebben az időben születtek meg az első magyar-osztrák egyletek. Az első világháború előtt néhány tízezerre becsülik a magyarok számát a kontinensen.¹³

Az első világháború előtti vándormozgalmat az úgynevezett „push and pull” hatás jellemezte. Ez azt jelentette, hogy Európából a „felesleg” vándorolt ki, az amerikai kontinensen pedig munkaerőre volt szükség. Az első világháború után főként a gazdasági nehézségekkel küzdő, fejletlenebb iparral rendelkező országokból érkeztek a tengerentúlra.

A tömeges migráció a dél-amerikai kontinensre az első világháború után kezdődött. Az említett időszakban Európát járványok és a világháború utáni gazdasági válság sújtotta. Bár előrejelzések szerint a kontinens egésze helyreállította gazdaságát a háborút követő években, ez csak néhány olyan országnak sikerült, akik képesek voltak 100%-ban alkalmazkodni a változásokhoz. A legtöbb országot azonban nem érte utol a várt fellendülés. Így a munka és föld nélkül maradt lakosság először kontinensen belül kezdett vándorolni, ezt követően megkezdődött a tengerentúlra emigrálás. A fő célterület az Egyesült Államok volt. 1920-1924 között ez az ország fogadta be a legtöbb bevándorlót viszont politikai és gazdasági érdekek miatt korlátozó intézkedéseket vezetett be, az egyes országoknak külön-külön szabta meg a keretszámát. Emiatt az emigránsok dél felé vették az irányt, legfőbbképpen az Egyesült Államokhoz közelebb eső részek, mint például Kuba vagy Mexikó. Az ide való letelepedési kedvet nagyban befolyásolta az is, hogy az USA meghagyta azt a lehetőséget, hogy azon bevándorlóknak, akik meghatározott időt töltöttek valamely dél-amerikai országban a saját országok kvótáján felül letelepedhessenek az országban. 1924-1928 között jelentősen megnőtt ezekbe az országokba érkezők száma. A húszas évek végén azonban a nagy gazdasági világválság által okozott munkanélküliségnek köszönhetően néhány latin-amerikai ország is szigorított a bevándorlási törvényeken.¹⁴ Az 1920-as években csaknem 19 ezer magyar emigrált az amerikai kontinensre.¹⁵

---

¹³ Anderle Ádám (2008): Magyarok Latin-Amerikában, Külügyi Szemle 2008/3 175. oldal

¹⁴ Varga Ilona (1976): A kivándorlás irányváltozása és a magyar kivándorlók beilleszkedése Latin-amerikába a két világháború között, ACT A yNIVERSITATI S SZEDEDIENSI S DE ATTILA JÓZSEF N'O M I NAT A E ACT A HISTORIC A T O M U S LVI. 5. old.

¹⁵ Varga Ilona (1976): A kivándorlás irányváltozása és a magyar kivándorlók beilleszkedése Latin-amerikába a két világháború között, ACT A yNIVERSITATI S SZEDEDIENSI S DE ATTILA JÓZSEF N'O M I NAT A E ACT A HISTORIC A T O M U S LVI. 12.old

Az ipari munkások kis részét vonzották az fejletlenebb iparral rendelkező országok, ők inkább fejlett iparral rendelkező Európai országot választottak új hazának.

Megnőtt azonban a mezőgazdasággal foglalkozó bevándorlók száma, illetve az értelmiségi emigránsoké is, utóbbi leginkább a kibocsátó országok kedvezőtlen gazdasági helyzetének volt köszönhető. A szülőhazájukat elhagyók között nagy számban volt politikai migráns is. A kontinensre érkező magyar származásúak főleg az elcsatolt területekről érkeztek. Romániában, Csehszlovákiában és a Szerb-Horvát-Szlovén Királyságban nem csak a gazdasági helyzet volt kedvezőtlen, hanem a magyar kisebbségnek sem kedvezett a politikai helyzet. Brazíliai magyarok által készített írás 90%-ra becsüli az elcsatolt területekről érkező magyarok arányát.¹⁶

A határon túli magyarokon kívül nem elhanyagolható az anyaországból kivándoroltak száma sem, korabeli adatok szerint Magyarországról mintegy 34 ezren, a környező országokból kétszer ennyien kerestek új hazát Latin-Amerika valamely országában. A kivándorlást ösztönözték az úgynevezett kivándorlási ügynökök is. A távoli kontinensen letelepedett magyarok a szokatlan éghajlati körülmények és a munkakeresés nehézségei miatt sokszor nehéz helyzetbe kerültek. A magyar állam felfigyelt erre, több figyelmeztető rendelkezést hoztak a kontinensre való kitelepüléssel kapcsolatban. A Belügyminisztérium Kivándorlási osztályának vezetőjét is kiküldték Dél-Amerikába, hogy információ gyűjtsön az ottani étellel és munkakereséssel kapcsolatban.⁹ A harmincas években elkezdtek megjelenni a magyar származású zsidók is a kontinensen. Ők a többi magyar bevándorlóval ellentétben nem a vidéki életet részesítették előnyben. ahol földet kaptak és mezőgazdaságból élhette. Inkább nagyvárosokba telepedtek, úgy, mint Sao Paulo, Montevideo, Mexikóváros, Buenos Aires, mivel ezekben a városokban tudták művelni az eredeti mesterségüket. Letelepedésüket segítették a különböző zsidó kivándorlást támogató nemzetközi szervezetek, később ők is létrehozták a saját szervezeteiket.¹⁷

---

¹⁶ Torbányi Péter (2008). Magyar vándormozgalmak és szóránközösségek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig, Doktori értekezés 102. oldal

¹⁷ Torbányi Péter (2008) Magyar vándormozgalmak és szóránközösségek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig, Doktori értekezés 107. oldal

Az összes ország közül Brazília feltételei voltak a legcsábítóbbak. Családunk történetében is volt példa kivándorlásra. Egyik dédszülőm testvére, 1926-ban, hat gyerekekkel kezdett új életet Brazíliában. Ezen időszakban több tízezer magyar élt Argentínában, több ezer pedig Kubában, Mexikóban, Venezuelában és Uruguayban. Uruguayt sokáig Latin-Amerika Svájcának nevezték. Az ország híres volt liberális bevándorláspolitikájáról, 1932-ig bármilyen papír nélkül letelepedhettek itt európai bevándorlók, ezért például azok nagy része, akik nem kaptak argentin vízumot Uruguayba utaztak. A két világháború között növekedni kezdett a magyar közösség létszáma Chilében, Peruban, Paraguayban és Kolumbiában is. A kivándoroltak nagy részének vidéken, haciendákban vagy a nagyobb városok külsőbb területein, nyomornegyedekben sikerült letelepednie.¹⁸

A harmincas évek végén Latin-Amerikában is szigorítottak a bevándorlási törvényeken, ennek hatására a korábbi intenzív beutazás mérséklődött. Jellemzően a már kint lévő, megfelelő egzisztenciával rendelkezők segítettek hozzátartozóiknak a kiutazásban. A harmincas évek végén azonban az Európában végbemenő különböző rendeleteknek és a zsidótörvénynek köszönhetően rövid ideig ismét megnövekedett a kontinensre érkezők száma.¹⁸ Miközben a legtöbb latin-amerikai állam korlátozni próbálta a bevándorlást, addig Chile továbbra is földterületeket bocsájtott az európai bevándorlók számára.¹⁹

Szintén a harmincas években jelentek meg az első magyar nyelvű, kontinentális fontosságú lapok. Alapításuk helye főként Buenos Aires volt. Ilyen lap például a Magyar Lap a Délamerikai Magyarorságra, az Új Világ, a São Pauló-i Délamerikai Magyar Hírlappal és az Új Magyarorságra. Szintén Sao Paoloban működött bencés könyvtár és iskola, ami bizonyítja, hogy az egyház fontos szerepet játszott a magyar közösség összetartásában.²⁰

---

¹⁸ Torbányi Péter (2008): Magyar vándormozgalmak és szóránnyközösségek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig, Doktori értekezés 132. oldal

¹⁹ Torbányi Péter (2008): Magyar vándormozgalmak és szóránnyközösségek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig, Doktori értekezés 180. oldal

²⁰ Torbányi Péter (2008): Magyar vándormozgalmak és szóránnyközösségek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig, Doktori értekezés 183. oldal

A második világháború végén - sokak még azelőtt is - számos család döntött a kivándorlás mellett. Azok a családok, akik a háború vége előtt hagyták el az országot már értesültek a szovjet csapatok által elkövetett borzalmakról, ezért nem akarták megvárni, amíg azok odaérnek, helyette sokszor a teljes bizonytalanságot választották, elhagyták az országot. Ekkor még legtöbbször Ausztriát választották, úgy vélték, addig nem jutnak el a szovjet csapatok. Az Ausztriába utazók többségének szándékában volt hazatérni a háború végét követően, viszont mivel a szovjet csapatok a háború végeztével is maradtak a menekülő magyarok nagy része soha nem tért haza, továbbmentek az új világba. A dél-amerikai kontinensre való utazásra sokszor éveket kellett várni. Ez alatt az idő alatt a családok menekülttárokban éltek, akik tudtak munkát vállalni, a gyerekek tanulhattak. Az idő múlásával egyre egyértelműbb lett, hogy nem tudnak visszamenni Magyarországra így döntöttek az amerikai kontinensre való áttelepülés mellett. A főbb kiindulópontok valamely európai kikötővárosok voltak, jellemzően Franciaországban, Németországban vagy Olaszországban. A kivándorlók főként teherszállító hajókon utaztak. Mivel Észak-Amerikába való beutazásra éveket kellett volna várniuk az irányt Dél-Amerika felé vették.²¹

A második világháború után kivándoroltak között nagy számban voltak a magyarországi politikával összefüggésben álló közigazgatási tisztviselők, orvosok, tanárok, mérnökök, katonatisztek, diplomata, jogászok. Az első számú cél ebben az időszakban is Argentína és Brazília volt, ezekbe az országokba több tízezer magyar érkezett, de elérte a néhány százat a Venezuelába, Uruguayba és egyéb karibi országokba települt magyarok száma. Az új csoportok jellemzően nem támogatták a kommunizmust, semmilyen kapcsolatot nem tartottak fent Magyarországgal. Ekkor kezdődött el a magyar közösségek szervezése, viszont ez nem volt egységes, politikai és vallási hovatartozás szerint alakult. A legszínesebb közösségi élet és a legtöbb kulturális tevékenység helyszín Buenos Aires lett. A második világháború után a sporttevékenységek mellett színvonalas kulturális és tudományos tevékenységeket alakítottak ki. A pezsgő kulturális élet központja a Centro Hungaro lett, ez működtette a Magyar Házat is. Több magyar könyvkiadó is működött, megalakult a Magyar Tudományos és Kulturális Akadémia. A huszadik század közepén feljegyzések szerint 174 könyvet adtak ki magyarul. A cserkészlet is élénken működött. Brazíliában Sao Paulo volt a magyarság központja. A legnagyobb egyesületek a Brazil-Magyar Kultúregyesület, a Magyar Segédegylet és a Könyves Kálmán Szabadegyetem, illetve a cserkészmozgalom itt is nagy szerepet játszott a brazíliai magyar gyerekek magyar nyelvre tanításában és a kulturális értékek megőrzésében.

---

²¹ Anderle Ádám (2008): Magyarok Latin-Amerikában, Külügyi Szemle, 2008/3 176. oldal.

1951-ben megnyitott a Szent Imre Kollégium mely Brazília egyik legelismertebb magániskolája lett, a későbbiekben brazil diákjai is lettek. Venezuelában kezdetben meglehetősen inaktív volt a magyar közösségi élet, az 1950-es évekig mindössze pár ezer magyar érkezett az országba. A cserkészlet, a vasárnapi iskola és a Mindszenty József Katolikus Egyházközösség működéséről van hír ezekből az időkből. A Caracason kívüli magyar közösségekről kevés hír van. A Puerto Rico-ba települt értelmiségi magyarok bevezették az egyetemi képzés európai normáit.²²

Az 1956-os forradalmat követően, a kommunisták hatalomra jutása után legálisan szinte lehetetlen volt elhagyni az országot, az ekkor illegálisan kivándorlókat disszidenseknek nevezik. A legszembetűnőbb ilyen hullám 1956 és 1957 között volt. Mintegy kétszáz ezer disszidens kétharmada húsz év alatti fiatal volt. Az ekkor kivándorolt személyek mindössze 20%-a tért vissza később Magyarországra.²³

Az 1956-os forradalomnak is nagy visszhangja volt egész Dél-Amerikában. A magyar emigránsok támogatták a forradalmat, azonban a szovjet beavatkozás felháborodást váltott ki a magyarokból és a közvéleményből is. A forradalom magyarok melletti tüntetéseket eredményezett, hosszú ideig foglalkozott vele a helyi sajtó. A tüntetések mellett elkezdtek önkénteseket toborozni és mentőcsomagokat gyűjteni a Magyarországon lévő magyaroknak. Biztatták a kormányokat a magyarok melletti állásfoglalásra is. A forradalom vége után a latin-amerikai országok a menekültek befogadásáról döntöttek. Dominika húszezer magyar, Argentína és Brazília hármezer, Venezuela ezeröttszáz, további három ország pedig pár száz magyar befogadására vállalkozott. Végül az egész kontinensen mindössze négyezer magyart fogadtak be, a Dominikába érkező, kicsivel több, mint ötszáz fő hamar el is hagyta az országot.²⁴

---

²² Anderle Ádám (2008.): Magyarok Latin-Amerikában, Külügyi Szemle (melyik szám?) 177-178.old.

²³ Bódi Ferenc (2016.) Migrációs folyamatok az újkori Magyarországon 331-332.old.

²⁴ Anderle Ádám (2008.): Magyarok Latin-Amerikában, Külügyi Szemle (melyik szám?) 178-179. old.

A huszadik század második felétől Magyarország nyitott a latin-amerikai országok felé, tizenegy országban működött magyar nagykövetség, nyitott a magyar kormány emigrációs politikája is. A Magyar Hírek nevű lap jelen volt az emigrációban is, csak Braziliában majdnem ezer családhoz érkezett a lap. Az 1960-as évektől megváltoztak a viszonyok, sok latin-amerikai országban születtek katonai diktatúrák, melyek korlátozták a közösségek működését. Az első kivándorolt generáció megöregedett, elhunyt így sok egyesület tevékenysége szűnt meg. A harmadik generációs kivándorlók közül legtöbben már nem is beszéltek magyarul, a magyarságtudat megőrzésében nagy szerepe volt a néptáncsoportoknak és az énekkaroknak.²⁵

Braziliában a nyolcvanas években alakult meg a Magyar Ház. Kiemelkedő táncegyüttesek, mint a Pántlika Táncegyüttes és a Zrínyi Művészegyüttes is itt működik. Sao Paoloban rendezték a második Dél-amerikai Magyar Néptáncalálkozót 1988-ban. Szintén híres a Kodály Kórus és a Bartók Béla Énekkar is.

Fontos esemény volt a latin-amerikai magyarok életében Mindszenty József bíboros körútja, mely felélénkítette a magyar közösségeket a kontinensen. Ugyanebben az időszakban magyar származású művészek munkái sorát állították ki Mexikóban. Az Argentínai Magyar Hírlap széleskörű tájékoztatást nyújt az argentinai és környező országokban élő magyar közösségek életéről, tevékenységeiről. Az argentin Magyar Ház könyvtárában sok anyagot találunk a helyi magyarság történetéről.²⁶

---

²⁵ Anderle Ádám: (2008): Magyarok Latin-Amerikában, Külügyi szemle 2008/3 179. oldal

²⁶ Anderle Ádám (2008): Magyarok Latin-Amerikában, Külügyi Szemle 2008/3 180. oldal

IV. Magyarország 1940- 1956 között-áttekintés

Nagyobb számú magyar közösségek a második világháború végén, illetve az 1956-os forradalmat követően hagyták el az országot és vették az irányt többek között Latin-Amerika felé. Magyarország számára ez az időszak igen viharos volt, áttekintve ezt a korszakot érthető, hogy ekkor indultak meg a legnagyobb emigrációs hullámok. A második világháború első szakaszában Magyarország sikeres semlegességi politikát folytatott a revíziós tervek miatt azonban egyre inkább Németország mellett köteleződött el. Nem sokkal ez után életbe lépett a zsidótörvény, hiába a baloldal és a konzervatívok együttes ellenkezése. A törvény életbelépése után a zsidó származású lakosság korlátozott jogú állampolgárnak számított, a döntés a magyar értelmiség és gazdasági élet jelentős részét érintette. Újraszerveződött a Nyilaskeresztes Párt. Az országra együtt nehezedett a német háborús nyomás és a nyugati szövetségesek nyomása. A háború végén a front átvonult az egész országon, a szovjetek kiűzték a németeket. A németek kiűzésük előtt azonban lerombolták az üzemeket, nyersanyagot és utánpótlást hurcoltak magukkal. Magyarországnak esélye sem volt védekezni a bevonuló szovjet seregekkel szemben, mert megszállták az országot. A háború a lakosság soraiból is sok áldozatot szedett, a legnagyobb pusztítás Budapesten volt, mintegy félmillió polgár és katona veszett oda. A második világháborúban kezdődött meg a zsidóság szisztematikus kiirtása, deportálása is. Az ország infrastruktúrája teljesen elpusztult, a nemzeti vagyont a németek és a szovjetek elrabolták.²⁷

A háború után a számos közép-kelet-európai államhoz hasonlóan Magyarország is a Szovjetunió érdekszférájába került. Ez fokozatosan elősegítette a Magyar Kommunista Pártot a hatalom megszerzésében. A kommunisták megfélemlítéssel, lejárattal, koncepciós perekkel, számtalanszor emberrablással próbálták meg ellenfeleiket kiszorítani. 1947-re teljesen felszámolták az ellenzékét és a polgári pártokat. 1948 júniusában létrejött a Magyar Dolgozók Pártja, melyet a kommunisták szűk csoportja vezetett, élére Rákosi Mátyást választották. Létrejött az egypártrendszer és a sztálinista diktatúra.

---

²⁷ Karsai László (2005.): Magyarországi zsidótörvények, 1920-1944 5-6. old A holokauszt Magyarországon európai perspektívában

Egy évvel később választásokat tartottak ám ezeken kizárólag a Magyar Dolgozók Pártja indulhatott. 1949. augusztusában elfogadták az új alkotmányt, mely kimondta, hogy az ország államformája népköztársaság és a hatalom a dolgozó népé (ez gyakorlatilag a kommunista pártot jelentette), valamint, azt, hogy az ország a szocializmust építi. A kommunisták folyamatosan felszámolták a polgári közösségeket, így például a Cserkészet is. Támadást indítottak továbbá az egyházak ellen is, letartóztatták Mindszenty József esztergomi érseket, aki a kezdetektől fogva bírálta a kommunista intézkedéseket. Mindszenty mellett több felekezet vezetőjével szemben is felléptek. Az 1945-ben felállított titkosrendőrség a kommunisták hatalom megszerzésének eszköze volt, a diktatúra egyik tartóoszlopa volt. A következő időszakot hatalmas kegyetlenség jellemezte. Az ÁVO és belőle önállósított ÁVH üldözött mindenkit, aki a párt ellensége volt, vagy egyszerűen csak annak vélték. Közel másfél millió olyan emberről vezettek akták, akiket a párt ellenségének tekintettek. Ezeket az embereket megfigyelték, feljegyzéseket készítettek róluk és családjukról és az esetek többségében képtelen vádakot koholva tartóztatták le őket. A diktatúra törvénytelen intézkedésekkel és a szabadság korlátozásával sújtotta a vélt vagy valós ellenségeit. 1945-től több tízezer ember került őrizetbe, börtönbe, kényszerlakhelyre vagy kényszermunkatáborba. A politikai rendőrség bármilyen bírói végzés nélkül mindenkit őrizetbe vehetett. Tömegével tartóztattak le olyanokat, akiket a rendszer politikai ellenfélnek vagy megbízhatatlannak tartott. A börtönökben fizikai bántalmazásokkal kényszerítették ki az emberekből az el nem követett „bűnök” beismerését. Az internálótáborok, munkatáborok, zárt táborok, fűtetlenek, koszosak, emberi lakhatásra szinte teljesen alkalmatlanok voltak. A kitelepített budapestiek lakásait a kommunista elit legmegbízhatóbb tagjai kapták meg. Mivel a párt tisztában volt azzal, hogy hatalma csak akkor lehet teljes, ha megszünteti a magántulajdont, megkezdődött a nagyvállalatok államosítása. A nagyvállalatok mellett később a kisebb termelőüzemeket, kis műhelyeket is állami tulajdonba vették, államosították a bankokat is. A tulajdonosoknak a gépek, gyárak értékét természetesen nem fizették ki. Tervutasításos rendszer alakult ki, a pártvezetők öt éves tervben határozták meg, hogy miből mennyit kell termelni. A vállalatok élére a párt által kijelölt vezetőket állították, akik sok esetben vezetésre teljesen alkalmatlanok voltak.

Megreformálták a mezőgazdaságot is. Szovjet mintára termelőszövetkezeteket hoztak létre, ezekbe a gazdákat kényszerrel léptették be. A gazdákat megfosztották földjeiktől, haszonállataiktól és termelőeszközeiktől, azokat a nagyüzem vette használatba. Az emberekre beszolgáltatási kötelezettséget róttak ki, sokszor olyan

élelmiszereket is követeltek tőlük, melyeket nem termeltek meg, így azokat a gazdáknak előbb meg kellett vásárolniuk, hogy be tudják szolgáltatni. Ha valaki nem teljesítette a beszállítási kötelezettségét a rendőrség bevonásával úgynevezett padlássöprést hajtottak végre.²⁸

Az állam hatalmi szervezetei a Magyar Dolgozók Pártjának határozatait hajtották végre. Az államfői feladatokat a Népköztársaság Elnöki Tanácsa gyakorolta. Az önkormányzatok helyett tanácsokat hoztak létre, ezeket a nép választhatta, azonban kizárólag az MDP jelöltjeire lehetett szavazni.²⁹

Az áldozatokat a politikai rendőrség a diktatúra bukásáig megfigyelte, szenvedéseikről tilos volt beszélni, a tönkretett életeikért jóvátételt csak a rendszerváltás után kaphattak.

---

²⁸ Mihályi Péter (2018.): RENDSZERVÁLTÁS ÉS ELITCSERE 1945 UTÁN, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, MT-DP – 2018/13 <https://kti.krtk.hu/wp-content/uploads/2018/08/MTDP1813.pdf> (2021. 04. 14.)

²⁹ Kollega Tarsoly István: Magyarország a XX. században, I. kötet Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás <https://mek.oszk.hu/02100/02185/html/1.html> (2021. ápr. 21.)

V. Latin-amerikai bevándorláspolitikák

Bár latin-amerikai népszámlálási és statisztikai adatok között igen nehéz megbízható forrást találni, hiszen sok országban a 20. századig nincs elérhető adat, tudjuk, hogy a 19-20. században jelentős számú európai bevándorló érkezett a kontinensre, amely az ezzel foglalkozó helyi kutatókat is folyamatosan foglalkoztatja. A gyarmati korban bekövetkező bevándorlást a Spanyol és Portugál Királyság szigorúan korlátozta. Azoknak, akik a tengerentúlon szerettek volna letelepedni bizonyítaniuk kellett a vértisztaságukat, azaz nem lehettek mórok, zsidók vagy romák. Emellett a keresztény egyházhoz való elkötelezettségüket is bizonyítani kellett. Mivel számos szigorú szabályt kellett betartani és sok kritériumnak megfelelni, az illegális kivándorlás Latin-Amerikába igen nagy volt. Az egyéb európai országokból áttelepülni akarók sok esetben előbb Spanyolországban és Portugáliában telepedtek le rövid időre, innen indultak az Újvilágba. A spanyolok és portugálok elnézőbbek voltak a külföldiekkel szemben. A 18. században kis mértékben enyhültek a kivándorlási politikák, ennek köszönhetően egyre több ember emigrált a gyarmatokra. Az áttörés azonban csak azután volt érzékelhető, miután az országok kivívták függetlenségüket. Az új, függetlenedett államok egyik fő célkitűzése volt az európai bevándorlók bevonása, főként az Ibériai-félszigeten kívüli területekről. Ezzel kívánták benépesíteni a hatalmas kihasználatlan területeket, biztosítani a hiányzó munkaerőt az ültetvényeken és az elmaradott rétegeket a társadalomba illeszteni.

A nyugat-európai államoknak kapóra jöttek a latin-amerikai országok által kínált kedvezmények hiszen ebben az időben számos társadalmi és gazdasági problémával kellett megküzdeniük. Ezek közül a legnagyobbat a városiasodás és az ipari forradalom következményei jelentették. Megnőtt a születések száma és csökkent a halálozásoké, növekedett a várható élettartam is. Felbomlott a hagyományos mezőgazdasági rendszer így kialakult egy új társadalmi réteg, a földnélküli parasztok. Sok országban ezen problémák megoldásának látták a kivándorlást. Kutatások bizonyították, hogy az európai fellendülést követően 20-25 év múlva láthatóan megugrik az elvándorlók száma.³⁰

---

³⁰ Jancsó Katalin (2018): Bevándorláspolitikák és azok hatásai Latin-Amerikában REGIO 26. évf. 3. szám 128-129. old

Latin-Amerika a nyersanyag- és élelmiszerellátó funkciót töltötte be, ezek kitermeléséhez azonban a gyarmatok felbomlása utáni időkben nem volt elegendő munkaerő. Az újonnan szerveződő államok pedig egyszerűbbnek látták a már szakképzett munkaerő odacsábítását, mint a helyi hozzá nem értők betanítását. A mezőgazdasági munka mellett vonzó tényező volt az európaiak számára a bevándorlásra ösztönző jogi szabályozások és a megfelelő infrastruktúra kiépítése is. A latin-amerikai ültetvényeken jelentkező munkaerőhiány oka többek között a rabszolgaság eltörlése volt. A bevándorláspolitikát ösztönző okokhoz hozzátartozott, hogy az államok úgy vélték a nyugat-európai emigránsok letelepedése hozzájárul az őslakosok civilizálásához és fejlődéséhez. Ennek érdekében fejlesztették az oktatást és terjesztették az európai kultúrát.³¹

Az Európából kivándorlók elsődleges célja az Egyesült Államok volt, Latin-Amerika kizárólag másodlagos célpont volt. Ezért ezeknek az országoknak vonzóvá kellett tenniük a letelepedést. Az egyik legnagyobb privilégium a beérkező telepesek honosítása volt, ezt a legtöbb latin-amerikai országban alkalmazták. Ezen felül egyéb kedvezményekben is részesültek. Különös kedvezményekben részesültek a bevándorlók Peruban, ahol kimondták, hogy minden külföldre ugyanazon jogok vonatkoznak, mint a peruiakra, valamint, ha valaki tudományos vagy művészeti tevékenységet kívánt művelni, kereskedőházat nyitni, perui állampolgárrá váltak. A többi országban is korán hoztak a bevándorlók letelepedését megkönnyítő törvényeket. Egyes országokban a törvény magába foglalta a termőföldekkel kapcsolatos törvényeket is. Kimondták, hogy minden bevándorló legalább 50 hektár földet kap, melyhez a jövőben hozzávásárolhat, a vásárláshoz visszatérítendő támogatást kaptak. Kezdetekben igényelhetek haszonállatokat, vetőmagokat és földműveléshez szükséges szerszámokat.³²

A kormányok további propagandatevékenységet is folytattak a bevándorlók csábítása érdekében. Ilyen volt például az országleírások és gazdasági elemzések készítése, azok széleskörű terjesztése, lehetőleg minél több európai országban. A lapok terjesztését az úgynevezett bevándorlásügyi ügynökök végezték. A propaganda nyomtatványokban részletes leírást találtak az olvasók egy ország gazdasági, földrajzi adottságairól, fizetés mértékéről különböző munkakörökben, a bevándorlásokhoz szükséges papírokról, orvosi vizsgálatokról.

---

³¹ Jancsó Katalin (2018): Bevándorláspolitikák és azok hatásai Latin-Amerikában REGIO 26. évf. 3. szám 134. old

³² Jancsó Katalin (2018): Bevándorláspolitikák és azok hatásai Latin-Amerikában REGIO 26. évf. 3. szám 136.old.

Az országok természetesen a legjobb színben igyekeztek feltüntetni magukat. A klíma és a földrajzi adottság nagymértékben befolyásolta a bevándorlási kedvet. Latin-amerikai országok közül legtöbben a mérsékeltébb éghajlatú Argentínát, Uruguayt vagy Chilét részesítették előnyben.

A 18. század végén és a 19. század elején a fő célország egyértelműen az Egyesült Államok volt, viszont, ha a külföldiek arányát viszonyítjuk a meglévő népességhez, az arány Argentínában és Uruguayban nagyobb volt, mint az Egyesült Államokban.

A bevándorlókat vonzó intézkedések meghozták a várt hatást. A kontinens lakossága 1850-1900 között a duplájára nőtt, majd 1930-ig újabb 70%-os növekedést mutat. Számos állam pár napig ingyenes szállást is biztosított a beérkező emigránsoknak. Külön hoteleket építettek a bevándorlók elszállásolására.³³

Az I. világháború megtörte a bevándorlási kedvet, főként Brazíliában és Argentínában volt számottevő a csökkenés. Az arány a világháború végeztével sem öltött a korábbihoz hasonló méreteket. A bevándorlók között főleg fiatal, nagy munkabírással rendelkező férfiak voltak. Bár a latin-amerikai országok célja elsősorban a nyugat-európai nemzetek vonzása volt, ezek száma messze elmaradt a dél-európaiaktól. Az olasz, portugál és spanyol emigránsok Argentínában, Brazíliában és Uruguayban is a legnagyobb számú csoportot tették ki. A korabeli statisztikai adatok egy csoportba sorolják az Osztrák-Magyar Monarchiából érkező bevándorlókat. 1857-1924 között Argentínába 91.869, Brazíliába 88.625, Uruguayba pedig 2.915 fő érkezett a Monarchiából, és nem volt ritka a határokon átnyúló népmozgás sem, főként Argentína és Uruguay között³⁴

A 20. század második felében, sőt már a nagy gazdasági világválságot követően is változtak az országok bevándorláspolitikái. Nem csak, hogy nem támogatták, de több ország szigorúan fellépett a bevándorlók ellen, számos népcsoport nemkívánatosnak lett nyilvánítva a kontinensen, továbbá az itt letelepedni kívánt személyeket folyamatosan ellenőrizték. Nem lehetettek, csavargók, betegek, bizonyos kor felettiék. Az egyik legszigorúbb bevándorlásellenes törvényt hozó ország Brazília volt. Az 1920-as években megszüntették a Sao Paoloba érkező bevándorlók támogatását, majd a 30-as évektől újabb szigorításokat vezettek be, kvótákban határozták meg a bevándorlók számát. Egy évvel később enyhítettek és ismét fogadtak bevándorlókat, ekkor azonban kizárólag meghívólevéllel lehetett bevándorlói vízumot szerezni. Később a kormány korlátozta az emigránsok jogait és feloszlatta szervezeteiket.³⁵

A II. világháború ismét változásokat hozott, ekkor indult meg a bevándorlás harmadik hulláma. Nagy számú menekülteket fogadott be Argentína, Brazília, Chile, Kuba és Uruguay is. Meg kell említeni Venezuelát, mint új befogadó országot. Ebben a korszakban jelentős népességrobbanás ment végbe a kontinensen, 30 év alatt majdnem a duplájára nőtt a népességszám. A hetvenes évektől kezdődött a kontinens országai közötti és az onnan kifelé történő vándorlás.³⁶

-
- ³³ Jancsó Katalin (2018): Bevándorláspolitikák és azok hatásai Latin-Amerikában REGIO 26. évf. 3. szám 138. old
- ³⁴ Jancsó Katalin (2018): Bevándorláspolitikák és azok hatásai Latin-Amerikában REGIO 26. évf. 3. szám 142. old
- ³⁵ Jancsó Katalin (2018): Bevándorláspolitikák és azok hatásai Latin-Amerikában REGIO 26. évf. 3. szám 144-145. old
- ³⁶ Jancsó Katalin (2018): Bevándorláspolitikák és azok hatásai Latin-Amerikában REGIO 26. évf. 3. szám 148.old

VI. Külföldi közösségek Kolumbiában

Kolumbiát az emberek többsége nem azok között az országok között tartja számon ahová naponta emberek milliói özönlenek a jobb élet reményében. Általánosságban pont az ellenkezője a jellemző. 1980-2000 között az ország egész Latin-Amerika legnagyobb számú kivándorlóját bocsájtotta ki. A menekülés fő oka a fegyveres csoportok által elkövetett bűncselekmények, emberrablások, gyilkosságok és az ország egészére jellemző szörnyű közbiztonság volt. A Kolumbiai Nemzeti Statisztikai hivatal 2005-ös adatai szerint több, mint 3 millió háromezerezer kolumbiai állampolgár élt ideiglenesen vagy huzamosabb ideig külföldön. Más források szerint ez a szám akár elérheti a négy millió főt is, ami az ország lakosságának csaknem 10%-át jelenti. Becslések szerint 2000 és 2005 között hozzávetőlegesen 1,2 millió ember hagyta el az országot, ők valószínűleg nem tértek vissza. Ebben az időszakban a kivándorlás fő állomásai Észak-Amerika és Európa országai voltak. A rossz közbiztonság mellett a jobb gazdasági mutatók is motiválták az országot elhagyókat. Az elvándorlás minden társadalmi helyzetben és földrajzi helyen élő állampolgárt érint. A legmagasabb mértékű kivándorlás az ország középső részén található, főbb központokban, mint például a fővárosban Bogotában, Medellin-ben, Cali-ban, Pereira-ban regisztráltak. Egészen 2002-ig a külföldi kivándorlás fő célországai az U.S.A., meglepő módon Venezuela, Spanyolország és Ecuador volt. A négy országban összesen 3 millió felett volt a kolumbiaiak száma. Ezen felül jelentős számban települtek ki Panamába, Olaszországba vagy az Egyesült Királyságba is. 2003-as adatok szerint a kivándorlók 48%-a az Egyesült Államokat, 40%-a valamely másik latin-amerikai országot, 11%-a Európát választotta célként. A kivándorolt emberek között nagy számban voltak középosztályhoz vagy felső-középosztályhoz tartozó személyek. A helyi tisztviselők szerint a kivándorlási hullám 2000-ben tetőzött, a legtöbben az Egyesült Államokba és Európába emigráltak. Európai országok közül Spanyolországban él a legnagyobb kolumbiai közösség, ezt követi Olaszország és Anglia. Latin-Amerika szerte is találkozhatunk nagyobb számú kolumbiai közösségekkel például Mexikóban, Costa Rica-ban, Peruban és Chilében. Utóbbi számos politikai menekültet fogadott be a 20. század felében, valamint vendégmunkásokat a 2000-es években. A külföldön élő kolumbiai állampolgárok haza küldött pénze pozitív hatással volt a fizetési mérlegre, ezen összegek értéke a harmadik helyen szerepel külföldi pénzforrásként.³⁷

---

³⁷ DANEColumbia

https://www.dane.gov.co/files/investigaciones/poblacion/migraciones/doc_est_mig_1973_2005.pdf,

Ha kolumbiaiak milliói vándorolnak más országokba a biztonságosabb és jobb élet reményében, melyek azok a nemzetek, akik saját hazájukból menekülnek Kolumbiába, hányan vannak, mikor és milyen körülmények között kerültek az országba?

A migráció kulcsfontosságú elem egy ország történelmében. A gazdasági fordulatoktól kezdve a területi eloszlásig rengetek tényezőre hatással van. Nyelvújítási szerepe is van például, hiszen sok esetben egy bevándorló nép szavait a helyiek is átveszik, azok beleolvadnak a helyi nyelvbe. Számos kontinens is migráció következtében népesült be, ez főleg releváns Latin-Amerika, illetve az egész amerikai kontinens esetében. Napjainkban, a globalizációnak köszönhetően pedig több millió ember él a szülőországától eltérő országban. A nemzetközi migrációs szervezet 2017-es adatai szerint ez a szám 258 millió fő volt világszerte. Ebből több, mint 150 millió munkavállaló, megközelítőleg 4,4 millió diák.

A kolumbiai migrációs folyamatok nagyban különböznek az Egyesült Államokhoz vagy akár a többi latin-amerikai államtól. Különösen nagy változás figyelhető meg az 1920-as évektől, amikor is megváltoztak a migrációval kapcsolatos törvények. Nem voltak sem olyan privilégiumok, melyek vonzották volna a bevándorlókat sem konkrét programok, melyek az olyan távoli vidékek népesítését segítette volna, mint az Amazonas vidéke vagy a Kelet-síkság. A 20. század első évtizedeiben ugyan érkezett néhány olyan közösség az országba, akik az európai háborúk elől menekültek, de ezek száma nem volt jelentős, a kormány szerint a közösségek aránya nem érte le az összlakosság 1%-át. 2005-ös népszámlálás szerint az országban hozzávetőlegesen 110 ezer külföldi élt. Az elmúlt években azonban a gazdasági fejlődés, a közbiztonság jelentős mértékű javulásának, a turizmus fellendülésének köszönhetően egyre több külföldi telepszik le az országban. A Migración Colombia 2017-es adatai szerint a főbb városokban, mint Bogotá, Medellín, Cartagena és Cali összesen több, mint 352 ezer külföldi él. Pár éve a venezuelai helyzet miatt több millió állampolgár érkezett a szomszédos országból, melyek nagy része illegálisan, személyazonosító okmányok nélkül érkezett az országba egy jobb élet reményében. A kolumbiai kormány azonban nem volt felkészülve, a venezuelai bevándorlók nagy része nem dolgozik, nem jogosult betegellátásra, a gyerekeknek nincs joguk iskolába járni. Jelenleg ez a legnagyobb migrációs probléma, aminek orvoslására a kormány terveket dolgozott ki.³⁸

---

³⁸ Migrante: 28 historias que inspiran a Colombia, Unidad Administrativa especial Migración Colombia-UAMC <https://www.migracioncolombia.gov.co/documentos/estadisticas/publicaciones/Migrante%2028%20historias%20que%20inspiran%20a%20Colombia%20.pdf> 11-13.old

A 16. századtól tulajdonképpen századonként más és más nemzetiségű bevándorlók érkeztek Kolumbia területére. Az elsők, talán nem meglepő módon a kolonizáció hatására a spanyolok voltak. A 17. században a helyi lakosság számának visszaesése volt megfigyelhető, ebben a században jelentek meg az afrikai rabszolgák, de érkeztek bevándorlók Olaszországból és az Egyesült Királyságból is. A 18. századra az ország lakosságának csaknem 48%-a spanyol vagy spanyol leszármazott volt. Ezen felül fogadtak migránsokat Franciaországból, Jamaicáról és továbbra is az Egyesült Királyságból. A legjelentősebb migrációs hullám a 19. században ment végbe. Ekkor érkeztek főként az Oszmán Birodalom területéről libanoniak, szírek, palesztinok, törökök. Ezen felül számottevő volt a zsidó közösségek Kolumbiába történő bevándorlása. Érkeztek ezen kívül Németországból, Olaszországból és Észak-Amerikából is. A fő motiváció a vallásszabadság iránti igény és a kereskedelemben látott lehetőségek voltak. A 20. században megjelentek a roma származásúak és az ázsiaiak, főként Japánból. A 21. században a migrációs politikák megkönnyítése lehetővé tette a peruiak, ecuadoriak és venezuelaiak beutazását az országba. 2015-től 2017-ig az országba évente beutazó külföldiek száma folyamatosan nőtt, 2017-re elérte a 6,5 millió főt, majd 2018-ban visszaesés volt tapasztalható, kicsivel több, mint négymillió külföldi állampolgárt regisztráltak. 2019-ben a szám ismét növekedni látszott, már 4,5 millió regisztrált külföldi lépett az országba. A 21. században nagyrészt a környező latin-amerikai országokból és Észak-Amerikából érkeznek Kolumbia területére. 2015 és 2020 között több százezer külföldi személyi igazolványt állítottak ki az országban, többségüket a fővárosban, Bogotában és Medellinben.³⁹

A legjelentősebb bevándorló csoport az arab és zsidó kisebbségek az ország karibi térségében. Sokan eredetileg azért érkeztek ide, hogy az országból folytassák útjukat az Egyesült Államokba, végül azonban Kolumbiában telepedtek le. Az országba érkezésüket három különböző hullámra oszthatjuk. Az első a szefárdi zsidók, akik főként Curacao-ból és a Holland Antillákról érkeztek Kolumbiába a 18. század második felében. A második hullámban érkeztek a szirosz-libanoniak, először az Oszmán Birodalomból, később pedig Szíriából, Libanonból és Palesztinából 1880 és 1930 között. Végül, az 1930-as, 1940-es években érkeztek a levantei és európai zsidók. Bár ezen közösségek számai nem voltak kiemelkedőek, másfajta világnézetükkel, tapasztalataikkal hamar beilleszkedtek a karibi nép közé, és virágzó közösségeket hoztak létre. Hamarosan számos területen előtérbe kerültek és nagyban hozzájárultak a térség fejlődéséhez.

A közel-keleti bevándorlók főként a mai Szíria, Libanon, Jordánia, Izrael és Palesztina területeiről érkeztek az ország karibi partjára. Bár az erre a területre történt bevándorlás sokkal kisebb volumenű volt, mint az USA-ba, Argentínába vagy Brazíliába irányuló migráció, a Kolumbiába érkező bevándorlók száma is említése méltó. A beérkező közösségek leginkább part menti kikötővárosokban vagy kereskedelmi központokban telepedtek le, ahol házalásba kezdtek. Jó üzleti érzéküknek köszönhetően nagy részük kereskedőként nagy vagyonra tett szert. A szír és libanoni bevándorlóknak jelentős szerepe volt abban, hogy Barranquilla az ország egyik legnagyobb kikötővárosává vált a 20. század első felében. A több, mint egy évszázada a területen élő arab diaszpórát elemezve az egyik legmeglepőbb dolog az arab, mint anyanyelv és a muzulmán vallás teljes vagy majdnem teljes elhagyása. Figyelemre méltó még, hogy nagy mértékben részt vesznek a helyi kulturális és politikai életben, szoros kapcsolatot ápolnak a helyiekkel. Az közel-keleti bevándorlók első hullámában nagy részben, kizárólag egyedülálló férfiak jöttek. A közösség megszilárdítása után azonban ez a minta megváltozott, 1928 környékén az karibi arab közösségeknek egyharmada volt nő. Növekedtek a vegyes házasságok arányai is, 1945-ben hat arab férfi közül egy helyi nőt vett feleségül. A vegyes házasságokból született gyerekek jellemzően a megfelelő oktatás hiánya miatt nem beszéltek az arab nyelvet. A latin-amerikai országokban az arabok megpróbálták megtalálni az egyensúlyt az identitásuk és kultúrájuk megőrzése és a beilleszkedés között.⁴⁰

---

³⁹ Migrante: 28 historias que inspiran a Colombia, Unidad Administrativa especial Migración Colombia-UAMC https://www.migracioncolombia.gov.co/documentos/estadisticas/publicaciones/Migrante%2028%20historias%20que%20inspiran%20a%20Colombia%20.pdf_14-15.old (2021. 04.03)

⁴⁰ Philipp Bruckmayr (2010): Syro-Lebanese migration to Colombia, Venezuela and Curacao: From mainly christian to predominantly Muslim phenomenon https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/36735997/EJEPS.pdf?1424684427=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DSyro_Lebanese_migration_to_Colombia_Vene.pdf&Expires=1617145922&Signature=FLNRXSeBg-YNuhg0RrCZ3NbY03Ctx25ODptObVfkr9ifbAdP1xOGOWXteQ3RNV6zwpqdbwOqIQjGCHOpCK1TnWAmnJ-RWNcBt3VjquwoNbSsFyYedmTTNqmqzkbk4oRaNjUauB4jyNkPTG5F~Lcyn6qjSLkpCiL6SB9hpi2KycwzuXvtS6UTOd8ufOPk3Z35rY1rs4FJG~Glak-u8KLcTQxatteD3lZChkLvDUUnr0BOcZsA2FLjsuDoSS-Zz6siHCb49dXbHKaxDx-8uEswl2H9k6D~GvJL-QAahpsMT7JpxcWpP~1qHvLE36jNSSLjZ8AAIqiiLGkKAYEI6PMtGxcQ_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA (2020. 04.03.)

VI/1. Kolumbiai magyarság:

Bár Kolumbiába közel sem érkezett annyi magyar, mint több latin-amerikai országba és egészen eddig a közösség sem volt igazán összetartó, a magyarság migrációjának története ebbe az országba is nagy múltra tekint vissza.

Az úgynevezett „régibevándorlás” a 16. századra nyúlik vissza. Számos más latin-amerikai országhoz hasonlóan első körben magyar jezsuita hittérítők érkeztek Kolumbia területére. A második világháború és az 1956-os forradalom utáni bevándorlási hullám Kolumbiát is elérte. Ugyan a magyar bevándorlók száma a többi dél-amerikai ország több ezres számától elmarad, Kolumbia is 220 magyar menekültet fogadott be. Az ENSZ Menekültügyi Főosztálya adatbázisában 1993-tól találunk feljegyzéseket Kolumbiába érkezett magyar menekültekről. 1993-as adatok szerint 55 fő volt. A szám fokozatosan csökken, két évvel később már csak 30 fő volt. A 2000-es évek után 20 alá, 2005. után pedig 10 alá csökkent. A folyamatos csökkenés oka, hogy a korábban menekültként regisztráltak közül sokan megkapták a kolumbiai állampolgárságot, illetve sajnos halálozás is történt. ⁴¹

A legtöbb magyar az ideérkezés előtt egyáltalán nem ismerte Kolumbiát, számos embernek az időjárás vagy az ország neve tetszett meg. Ebben az időszakban érkezők közül sokan már nem is élnek, gyermekeik és unokáik viszont tovább őrzik a magyar nyelvet és kultúrát. Akadnak azonban olyanok is, akiknek szülei nem vitték tovább a hagyományokat így most szeretnék megtanulni a nyelvet és megismerni Magyarországot. Az ország egyik legnagyobb egyetemén számos magyar oktatóval találkozhatunk, ezen kívül számos helyi focicsapatban játszik magyar származású játékos. A legújabb bevándorlási hullám tulajdonképpen az utóbbi pár évre nyúlik vissza. Ahogy az ország közbiztonsága egyre javult számos kalandvágyó fiatal érkezett a Kolumbiába, munkavállalás vagy a spanyol nyelv elsajátítása céljából. Ebben az új bevándorlási hullámban vannak számontartva azok a személyek is, akik kolumbiai házastárs miatt érkeztek az országba. Jelenleg megközelítőleg nem sokkal háromszáz fölött van a Kolumbiában élő magyarok száma.

---

⁴¹ ENSZ Menekültügyi Főosztály adatbázisa <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=6vU8fW> (2021. 04. 21.)

Az 1956-os forradalom idején menekültek el Julio Schmidt szülei is, aki bár már Bogotában született, az 1950-es évek végén, kiválóan beszéli a magyar nyelvet és szoros kapcsolatot tart fent a helyi magyarokkal, illetve aktívan vesz részt a Kolumbiába érkező magyarok vezetésében, fordítási feladatokat is vállal. Julio édesapja a forradalom kitörésekor a Csatornázási Műveknél dolgozott, egy aláírás megtagadás miatt kellett menekülnie az országból. Egy ausztriai menekülttáborba kerültek, itt kellett eldönteniük, hogy hol szeretnének új életet kezdeni. Az Egyesült Államokra esett a választás, mivel azonban még nem voltak házastársak egyikük nem kapta meg a vízumot. Ezután szereztek tudomást Latin-Amerikáról. Ők sem ismerték előtte Kolumbiát, a hallottak alapján szimpatikusnak tálálták, ez alapján döntöttek. Bécsben jelentkeztek a kolumbiai konzulátuson, ahol felvették őket a listára. A kiutazást az ENSZ Menekültügyi osztálya szervezte meg. A menekültek először Genova kikötőjébe utaztak, onnan hajón indultak tovább Venezuelába, ahonnan Kolumbia karibi partjára Cartagenaba érkeztek. A tengerparti városból minden menekült repülővel érkezett Bogotába, a fővárosba. Ebben az időben még csak itt voltak magyar közösségek. Julio szülei egy gyógyszergyárban kezdtek dolgozni, ahol ekkor már 3-4 magyar dolgozott. A kolumbiai kormány nekik is, körülbelül 200 másik társukkal együtt menekültvízumot adott a magyaroknak, mivel azokat az ország elhagyásakor magyar állampolgárságuktól megfosztották. Kezdetben egy menekült tábornak kialakított pavilonszerű helyen éltek. Később előleget kaptak lakásbérletre. A visszaemlékezés szerint a régebben Kolumbiában élő magyarok sok esetben lenézték az „újakat”.

A múlt század közepén is létezett egy közösség, ami összefogta az akkoriban Kolumbiában élő magyarokat. Bár ez nem volt hivatalosan bejegyzett diaszpóra közösség, mégis arra szolgált, hogy a távoli országban élő magyarok egymás között megőrizhessék a kultúrát és a nyelvet. A közösség neve *Magyar Kolónia* volt. A kolóniába tartozó magyarok nem túl rendszeresen, egy évben kétszer-háromszor szerveztek közös főzést, néptáncesteket. A Magyar Kolónia körülbelül a 2000-es évek elejéig működött. A múlt század közepén a magyarok semmiféle hivatalos segítséget nem kaptak Kolumbiában, szinte egymásra voltak utalva, hiszen az országban ekkor még sem nagykövetség, sem konzulátus nem működött. A két ország között diplomáciai kapcsolat csak az 1970-es években kezdődött. A magyar kolónia aktív évei után Julio kezdett összejöveteleket szervezni, a kis csoportot *Asociación de amigos de Hungría*-nak nevezte. Ez egy szintén nem hivatalos csoport volt, alkalmanként egy étteremben találkoztak a magyar kultúra iránt érdeklődők. Ezeken a találkozókon olyanok is részt vettek, akiknek nem feltétlen voltak magyar felmenőik, valamilyen személyes kötődésük azonban volt

Magyarországhoz, például valamelyik magyar egyetemen tanultak vagy munka miatt Magyarországra utaztak. A korábbi két magyar közösség tagjai közül sokan nem tagjai a mai Magyar Körnek, mivel sokan közülük már nem élnek, gyerekeik, unokáik már annyira asszimilálódtak, hogy semmi kötelékük nincs Magyarországgal, néhányan most kezdik újra felfedezni a kultúrát és érdeklődni hazánk iránt. Julio huszonéves lánya szintén nem beszél magyarul, viszont aktívan részt vesz a magyar közösség által szervezett programokban. Julio azonban szinte hibátlanul beszéli a nyelvet. Az elmúlt körülbelül 35 évben Julio aktívan segített a magyarokkal kapcsolatos programokban. Szinte mindig ott volt, amikor magyar csoportok érkeztek Kolumbiába, így találkozott híres sportolókkal, színészekkel vagy államfőkkel is. Számtalanszor segédkezett a nagykövetségnek fordítási feladatokban.⁴²

VI/II. Magyar diaszpórapolitika és a Kolumbiai Magyar Kör-Interjú

A magyar diaszpórapolitikának négy jelentősebb szervezete van, ezek: a Nemzetpolitikai Államtitkárság, a Bethlen Gábor Alap, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet és a Magyarság háza. Ezek mind segítik a magyar szórványközösségeket a magyar kultúra és nyelv megőrzésében, különböző támogatásokat nyújtanak a nemzettudat megőrzésének segítségét szolgáló programok megvalósításához.

A Nemzetpolitikai Államtitkárság feladata a nemzetpolitikával kapcsolatos feladatok végrehajtása és célok megfogalmazása. Funkciója továbbá, hogy az országhatáron kívül élő magyarokat érintő döntéseket és jogszabályokat előkészítse. Ezen felül rendszeres kapcsolatot tart fent a külföldi magyarokkal és felügyeli a támogatási rendszereket.

A Bethlen Gábor Alap a diaszpóra közösségek segítésének céljából működtet egy egységes támogatási rendszert működtet, keretén belül számos különböző témában nyújthatnak be pályázatot az országhatáron túli magyar közösségek. Két fő szerve a Bizottság, mely az Alap irányítását végzi és a Kollégium, mely a szervezet szakmai-döntés előkészítő testülete.

---

⁴² A rész Julio Schmidt magyar felmenővel rendelkező, Bogotában élő magyarral készült interjú alapján íródott.

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet mindössze tíz éves múlttal rendelkezik. Feladata a nemzetpolitikai vonatkozású kutatások előkészítése és elvégzése, a kutatások eredményeinek olyan módú feldolgozása, hogy az a politika számára használható legyen. A 10 éves működés alatt 60 konferenciát, 54 elemzést, 74 tanulmányt, 120 előadást, 22 kiadványt és 10 kutatást valósítottak meg.

A Magyarság Háza nevű intézmény a magyar nemzet megismertetését tűzte ki célul. Ezt különböző kiállításokon, programokon, rendezvényeken és kiadványokon keresztül valósítja meg. 2014-ben nyitott meg a „Mi Magyarok” nevű látogatóközpont, eddig több, mint 60 ezer látogatót fogadott.⁴³

A Magyar Diaszpóra Tanács az egész világon szórványközösségben élő magyarok közösségi fóruma, amely 2011 óta ülésezik. Egyúttal jelenti a diaszpórában élő közösségek igényeit és érdekeit szemmel tartó szervezetet és az anyaországon kívül élő magyarok képviselőjét. A Magyar Diaszpóra Tanáccsal szoros összhangban működik a Magyar Állandó értekezlet. Feladatuk a magyar nemzet jelenét és jövőjét meghatározó döntésekhez való hozzájárulás. A Magyar Diaszpóra Tanács alapító ülésén célként fogalmazták meg, hogy a Tanács kapcsolatot alakít ki a diaszpórában élő magyar közösségekkel. Lefektették azt a célt is miszerint a Magyar Kormány értékes kapcsolatot kíván kialakítani a diaszpóra szervezetekkel. A Diaszpóra Tanács vállalta továbbá, hogy az összetartozástudat megerősítése és a magyar nemzeti tudat megőrzése érdekében intézményes fórumot biztosít a Magyarországon kívül élő magyar közösségek számára. A Nemzeti Regiszter programon keresztül a Magyar Kormány minden, a világ bármely szegletében élő magyart meg kíván szólítani. A Diaszpóra Tanács hozzájárul a Nemzeti Regiszter program ismeretesehez és működtetéséhez. Különös figyelmet fordítanak azokra a diaszpórában élő, másod- vagy harmadgenerációs magyarokra, akik már nem beszélnek a magyar nyelvet, igyekeznek a magyar kultúrát, nyelvet legjobb tudásuk szerint átadni nekik, magyarságtudatukat és Magyarországhoz való kötődésüket megerősíteni. 2016-ban fogadták el a *Diaszpórapolitika - stratégiai irányok* című dokumentumot, amely a következő négy fejlesztési irányt határozza meg: oktatásfejlesztés, gazdasági együttműködés erősítése, diaszpóradiplomácia megerősítése, emigrációs és diaszpóráközpont kialakítása. Az oktatásfejlesztés a hétféle magyar iskolákon keresztül történik, eddig 211 ilyen intézményről tudunk. Ahhoz, hogy a diaszpórákban az oktatást fejleszteni lehessen, több dologra van szükség.

---

⁴³ Dr. Szilágyi Péter: A NEMZETPOLITIKA INTÉZMÉNYRENDSZERE KIEMELT NEMZETPOLITIKAI PROGRAMOK <https://bgazrt.hu/wp-content/uploads/2019/02/Nemzetpolitikai-programok.pdf> (2021.04.20)

Első körben létre kell hozni egy egységes, a diaszpórára specializálódott oktatási tervet, ehhez pedig egy egységes tananyagot, mindezt helyi sajátosságok figyelembevételével. Biztosítani kell az oktatási helyszínt és az oktatók finanszírozását. Szükséges a magyar iskolák magyar oktatási tervbe való integrálása és egy olyan egységes értékelési rendszer bevezetése, mely lehetővé teszi az elért eredmények magyarországi beszámítását. A gazdasági kapcsolatok fejlesztése érdekében egy magas szintű üzleti fórum létrehozását kezdeményezik, mely tömöríti Magyarország és a diaszpóra legfontosabb gazdasági szereplőit. Ezen gazdasági szereplők szerepe olyan külföldi vállalatok felkeresése lenne, amelyek Közép-Európában szeretnének terjeszkedni. Az ehhez kapcsolódó Start-up program azoknak a diaszpórák közösségből érkező személyeknek nyújt támogatást, akik Magyarországon indítanak vállalkozást. A diaszpóradiplomácia napjainkban fontos elem a nemzetközi kapcsolatok építésében. A diaszpóra-diplomácia három fő iránya: politikai, gazdasági és kulturális.⁴³

Érdemes még említést tenni a Kőrösi Csoma Sándor Programról is, mely 2013- óta segít a határokon kívül élő magyarok nemzettudatának megőrzésében. A program ösztöndíjat biztosít olyan fiataloknak, akik valamilyen magyar kultúrához kapcsolódó tevékenységet folytatnak, hogy olyan országba utazhassanak, ahol nagyszámú magyar közösség él, és ott népszerűsítsék a magyar nép szokásait. A program keretein belül eddig 34 országba utazhattak ki ösztöndíjasok. A legjellemzőbb tevékenységek a nyelvtanítás, népzene és néptánc oktatás és a cserkészlet.

A diaszpórák könyvtári örökségét, annak Magyarországra szállítását és méltó felhasználását a Mikes Kelemen Program biztosítja. Eddig 68000 példányt sikerült katalogizálni. A programmal együttműködik az Országos Széchényi Könyvtár és az Országos Levéltár is. A hazaszállított könyveket kárpát-medencei iskoláknak és könyvtáraknak ajándékozzák.

Az KSH és a külföldi országok népszámlálásaira hivatkozva Dél-Amerikában napjainkban, több, mint 120 ezer magyar él. A legnagyobb magyar közösség Braziliában van, mintegy 75 ezer tagot számlál. Ezt követi a sorban Argentína 40 ezer taggal. További országok, mint Venezuela, Uruguay és Chile pár ezerre becsülhető a magyarok száma. Kolumbiában körülbelül 300 honfitársunk él.⁴⁴

---

43 A MAGYAR DIASZPÓRA TANÁCS ALAPÍTÓ NYILATKOZATA, (2011.)
<http://www.kulhonimagyarok.hu/wp-content/uploads/2019/07/a-magyar-diaszpóra-tanacs-alapító-nyilatkozata.pdf> (2021. ápr. 22.)

44 Dr. Szilágyi Péter: A NEMZETPOLITIKA INTÉZMÉNYRENDSZERE KIEMELT NEMZETPOLITIKAI PROGRAMOK <https://bgazrt.hu/wp-content/uploads/2019/02/Nemzetpolitikai-programok.pdf> (2021.04.20)

Azokban az országokban, ahol régebb óta él nagyobb számú magyar közösség *magyar házak* alakultak. A magyar házakat az egykoron kitelepülő magyarok alapították, európai, amerikai országokban és Ausztráliában is jelen vannak, a helyi magyarság összetartozásának jelképei, találkozási pontjai.

A brazíliai Sao Paulo városában található magyar ház története egészen 1926-ig nyúlik vissza. Ebben az évben alapították az első „magyar otthont”, mely kezdetben ideiglenes az újonnan érkezők szálláshelyeként is szolgált. 1934-ben létrehozták a *Magyar Ház Bizottságot*, melynek feladata a magyar ház megalapításával kapcsolatos feladatok intézése volt, a ház felépítése azonban ekkor nem valósult meg. Sok éven keresztül voltak különböző tervek a magyar ház létrehozására, de a politikai helyzet, a pénzhiány és az országba érkező különböző szemlélettel rendelkező magyarok miatt egyik terv sem valósult meg. Hosszú próbálkozás után, végül 1965-ben született meg a Brazil-Magyar Kultúregyesület által fenntartott magyar ház, amit egy bérelt épületben üzemeltettek. Az elkövetkező évek során újabb nehézségek a magyar ház működésének végéhez vezettek, csak 1985-ben indult újra. Ekkor adták át a már saját tulajdon lévő magyar házat. A Magyar Ház tevékenységei többek között a magyarnyelv-oktatás, könyvtár, irodalmi kör, néptáncgyűttes, magyar kórus.⁴⁵

Az argentinai magyar közösség a brazíliai közösségnél is nagyobb múlttal rendelkezik. Különböző források más-más egyesületet tartanak az első közösségnek. Egyesek szerint az első magyar egyesület az 1901-ben alakult Osztrák-Magyar Segédegylet volt. Más források szerint az 1907-ben alakult Magyar Munkás Egyesület. Több, mint tíz évvel később, 1919-ben alakult meg a Délamerikai Magyar Kör mely tíz éven keresztül működött.

Az I. világháborút követő robbanásszerű növekedés aktív közösségi életet indított el, szilveszteri mulatságokat, ünnepi megemlékezéseket, magyar nyelvű színházi előadásokat rendeztek. 1940-ben megalakult a Magyar Kultúregyesület, mely a napjainkban is üzemelő Hungária Egyesület alapjait szolgáltatta. A Hungária Egyesület épületében találunk könyvtárat, vendéglőt, tenisz- és focipályát is.

---

45 Magyarország Főkonzulátusa Sao Paulo (hivatalos oldal) <https://saopaulo.mfa.gov.hu/page/braziliai-magyar-egyesuletek> (2021. 04.22)

A II. világháború újabb bevándorlási hullámot hozott, számos értelmiségi telepedett le az országban, a korábbinál is aktívabb lett a magyar közösségi élet. 1952-ben alakult meg az argentinai Cserkészsövetség, mely a fiatalok közösségépítésében játszott nagy szerepet. 1948 augusztusa mérföldkő volt az argentinai magyar közösség számára, hiszen ebben az évben alakult meg a Magyar Összefogás, mely később *Centro Hungaro- Magyar Ház* nevet kapta, a helyi magyar közösség központjává vált. Argentínában a magyar közösséget összetartó egyik legmeghatározóbb eleme a népdal és néptánc egyesület, amely számos argentinai és külföldi színpadon fellépett, szerepelt tévéadásokban is. A mai egyesület elődje az 1958-ban alakult Regösök. 1973-ban lerombolták a Buenos Aires belvárosában álló Magyar Házat, a Centro Hungaro, a Buenos Aires-i Magyar Egyesület és az Olivosi Magyar Kultúregyesület összeolvadásából alakult meg később a Hungária Egyesület, mely jelenleg is az argentin főváros legnagyobb magyar intézménye.⁴⁶

A harmadik ország, amit meg szeretnék említeni, mivel szintén nagy múltú magyar közösséggel rendelkezik, nem más, mint Venezuela. Venezuelában a magyar diszpóra főként Caracasban telepedett le. A 20. század közepe felé elkezdődött a fővárosi magyar családok közösségbe szerveződése. Kezdetekben itt is bérelt ingatlanban szerveztek közösségi programokat, majd saját ingatlant vásároltak és megalakult a caracasi Magyar Ház. Az épületben működött a cserkészlet, a magyar néptáncsoport, a kórus, az amatőr színház is. Itt léptek fel emigrációban élő magyar írók is. Később megalakult a magyar óvoda is. A hetvenes években alakult meg a magyar táncsoport, mely annyira aktív volt, hogy különböző nemzetek táncsoportjaival összefogva táncfesztivált rendeztek.

Fontos kiemelni, hogy amikor a fent említett országokban szerveződni kezdtek a magyar közösségek még nem léteztek állami támogatások és pályázatok. A magyarok saját maguk gyűjtötték össze a pénzt a különböző programokra, a Magyar háznak helyet adó ingatlanra, akik a magyar közösségben valamilyen tisztséget vállaltak, mind önkéntes alapon tették, fizetés nem járt érte.⁴⁷

---

⁴⁶ Nagy Szebasztian (2014.) Az argentinai magyar kolónia öröksége egy ösztöndíjas szemével, Polgári szemle 10. évf. 3-6. szám <https://polgariszemle.hu/archivum/90-2014-oktober-10-efolyam-3-6-szam/10-eve-az-europai-unioban-nemzetkoezi-kitekinto/624-az-argentinai-magyar-kolonia-oeroeksege-egy-oesztoendijas-szemevel> (2021. 04.28.)

⁴⁷ Ottmár Eleonóra beszámolója a Venezuelában töltött éveiről, Magyar Újjászületés Alapítvány <https://www.magyarujjaszules.hu/magyarok-venezuelaban/>

Bár a kolumbiai magyar diaszpóra nem olyan népes, nem rendelkezik akkora múlttal, mint más latin-amerikai országok magyar közössége és nem is olyan egységes, létezik egy szervezet, ami összefogja a csoportot, ez a Kolumbiai Magyar Kör.

A Kör megalapítására egy szentendrei magyar lány vállalkozott a világjárvány kellős közepén, 2020 novemberében.

A következőkben a Kör elnökével, Annus Beátával készített interjún keresztül szeretném bemutatni a Kör megalakulásának történetét, annak működését és jövőbeli terveit.

Annus Beáta, fiatal lány először 2015-ben sodorta az élet Kolumbiába. 2018-ig élt itt. Már a kezdetektől megpróbálta felvenni a kapcsolatot a helyi magyarokkal és kisebb összejövetelek szervezésével összekovácsolni őket. Később beiratkozott a bogotái Nemzeti Egyetemre spanyolt tanulni, itt teljesen véletlenül megismerkedett egy másik magyar lánnyal. Kettejük ötlete volt létrehozni a Magyarok Kolumbiával nevű facebook csoportot. Bár ebben a csoportban olyan tagok is jelen vannak, akik csak turistaként érkeznek az országba és hasznos tanácsra van szükségük, a csoport mégis az első lépés volt a magyar csoport összekovácsolása felé. A Kolumbiában élő magyar személyek adatait a csoport elindításához a mai barranquillai tiszteletbeli konzult, Dr. Szegedy- Maszák Ildikó szolgáltatta. Ekkor még csekély létszámú volt a csoport, kicsivel több, mint 10 személy reagált a kiküldött meghívóra. 2017. húsvétján Bea kötetlen összejövetelt, pikniket szervezett a magyar közösségnek. Ezen kívül számtalanszor szerveztek ekkor még csak egymásnál társasjátékos, beszélgetős esteket. Bea élete azonban úgy alakult, hogy 2018-ban rövid időre haza kellett költöznie, ebben az időszakban a kolumbiai magyar közösség élete szünetelt, senki nem szervezett közös programokat.

Kicsivel több, mint egy év múlva azonban visszatért Bogotába. Ekkor a bogotái magyar konzul felvetette egy, a magyarokat szorosabban összefogó, számukra programokat szervező Magyar Diaszpóraközösség megalapítását, melynek elnöke Annus Bea lett. A *Kolumbiai Magyar Kör* 2020. november 11.-én alakult meg. A magyarok, vagy azok leszármazottjainak felkeresését a nagykövetség is támogatta. Erre a megkeresésre is kevesen válaszoltak, viszont akik tették nagyon érdeklődők, aktív tagok. Jelenleg körülbelül 46 tagja van a Körnek. Ezek között vannak olyanok is, akik nemrég vándoroltak ki, olyanok, akik gyerekként érkeztek a szüleikkel együtt az 1950-es években, olyanok, akiknek a szülei a forradalom elől menekültek, de ők már itt születtek, sokszor nem is beszélnek magyarul, vagy akár olyanok, akiknek egyáltalán nincsenek magyar felmenői, de Magyarországon tanultak vagy a jövőben szeretnék jelentkezni valamelyik felsőoktatási intézményünkbe. Csekély Kolumbia területén kívül élő tagot is

számlál a Kör, ők olyan magyar felmenőkkel rendelkező kolumbiaiak, akik az Egyesült Államokban, főként Miami-ban telepedtek le. A Kör kihívása, hogy a különböző háttérrel rendelkező, de Magyarországhoz valamilyen vonalon kötődő, mindegyik tag számára érdekes, hasznos programokat biztosítson, megismertesse velük a magyar kultúrát vagy fenntartsa az ahhoz való kötődést. Más latin-amerikai országokhoz képest nehéz, hiszen például Argentínában, Braziliában, Venezuelában évtizedek óta működik magyar diaszpóra közösség, mely generációkon keresztül összefogta a magyarokat. Kolumbiában ez csak most kezdődött, és olyan közös programot kell találni mely egyformán érdekes azoknak a magyar leszármazottaknak, akik esetleg nem is beszélik a nyelvet és azoknak, akik rövid ideje vándoroltak ki és szorosan kötődnek Magyarországhoz.

Bea bevallása szerint Kolumbiában nehéz új dolgokba kezdeni, mivel az emberek nehezen fogadják el azokat, nem nyitnak rögtön az újdonságok felé. Elmondása szerint, pozitívum azonban, hogy azok a magyar felmenőkkel rendelkezők, akik nem is beszélik a nyelvet nagyon érdeklődők. Számos embernek lehetősége sem volt megismerni a nyelvet és a kultúrát, szüleik nem beszéltek magyarságról nyitottan.

A következőkben rátérnek, arra, hogy mi a hivatalos menete a diaszpóra közösség létrehozásának és miért hasznos, ha intézményesítik. Nagy előny először is, mert számos nyelvtanulási, táboroztatási és egyéb programra lehet pályázatokat beküldeni.

A hivatalos eljárás, hogy nonprofit szervezetként kell bejelenteni a helyi Kereskedelmi Kamarához. A megalakuláshoz 12 alapító tag aláírása volt szükséges, a toborzás magyarul zajlott, az alapító tagok egy-két kivétellel olyan személyek, akik nemrég telepedtek le Kolumbiában. Az alapító okiratba bele kellett foglalni, hogy a Kolumbiai Magyar Kör esetében egy egyesületként létrejött nonprofit szervezetről van szó. A szervezet fő célja a magyar családi, kulturális, oktatási, sport, nyelvi és vallási entitás megőrzése Kolumbia területén. Konkrét céljai a magyar ünnepek magyar tradíciók szerinti megünneplése, a magyar nyelv tanítása és gyakorlása gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt, sportolási és szabadidős tevékenységek végzése, a magyar állam által nyújtott ösztöndíjprogramok népszerűsítése, könyvtár és irodalmi kör létrehozása, a Kolumbiában letelepedett vállalkozók támogatása, a magyar színház, mozi és zene életben tartása, magyar nyelvű rekreációs és kulturális táborok szervezése gyermekeknek és magyar családoknak, jótékonyági projektek szervezése. Az alapító okiratban világosan lefektetik, hogy nem végezhet olyan tevékenységet, melyből profithoz jut. A szervezet fenntartását a Kör tagjainak havi tagdíjából, valamint egyéb vállalatok

adományából kell megoldania. Lefektetik azt is, hogy a tagoknak önként együtt kell működni egymással az egyesület tevékenységeiben, az egyes tevékenységekben nem tehet hátrányos megkülönböztetést a tagok között. A tagság feltétele a magyar állampolgárság, magyar felmenőkkel rendelkezés vagy bármely más nemzethez való tartozás, de vállalkozási kedv arra, hogy a magyar kultúrát népszerűsítse. Le vannak fektetve, a szervezet gyűlései, mely két kategóriára van osztva: rendes és rendkívüli. A rendes üléseket minden harmadik hónapban kell megtartani. Az igazgatótanács három személyből, az elnökből, az alelnökből és a titkárból áll. Az ő feladatuk olyan posztokat létrehozni, melyek elengedhetetlenek a szervezet jól működése érdekében, összehívni a gyűlést, ellenőrzi a szervezet költségvetését, dokumentumait.

A Magyar Kör nonprofit szervezet számos pályázati kérelmet benyújthat. Számos pályázatot hirdet minden évben a Bethlen Gábor Alap. Főként határon túli magyar közösségek segítésére szolgáló pályázatokat találhatunk közöttük, de akad diaszpórában élő magyar közösségek támogatását elősegítő is. Ilyen például *A diaszpórában élő magyarság szervezetei és a diaszpórában található, magyar nyelvű oktatást végző szervezetek támogatása 2020*. A pályázat célja, hogy a szórványmagyarság boldogulását elősegítse, illetve ápolja az anyaországgal való kapcsolat fejlesztésének előmozdítását. Továbbá célja elősegíteni a magyar azonosságtudat erősítését, a nyelv elsajátítását és a kultúra megőrzését, valamint továbbadását a következő generációk számára. A pályázat a konkrét eredményeket felmutató programok támogatását szeretné segíteni. Szintén a magyar kultúra megőrzése és a Magyarországgal való kapcsolatok ápolása a cél ezúttal a cserkész közösségeken keresztül az *Ifjúsági és cserkész közösségek tevékenységének támogatása 2020* nevű pályázattal.⁴⁸

Pályázat nyújtható be ezeken kívül magyar tanár továbbképzésre, melynek célja, hogy a magyar nyelvet szakszerűen oktassák a diaszpórák közösségeiben. Külön kurzuson keresztül tanulják meg a bizonyos tankönyvekből való oktatást. Kolumbiában decemberben indult útjára a magyar óra, mely hetente egyszer, egyelőre online formában tanítja kezdő szinttől nemcsak a gyerekeket. Jelenleg 19 fős az „osztály”.

Bea elmondta, hogy minden latin-amerikai ország diaszpóraszervezetével jó kapcsolatot ápolnak és a jövőben számos dologban szeretnének együttműködni.

---

⁴⁸ Bethlen Gábor Alap hivatalos oldala. <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok-2021/> (2021. 04.20.)

A Magyar Kör működését jelentősen megnehezíti jelenlegi vírushelyzet. Ez azt jelenti, hogy jelenleg minden program, nyelvóra, megemlékezés, nemzeti ünnep virtuálisan kerül megrendezésre. Azonban ez sem szegi kedvüket abban, hogy összekovácsolják a magyar közösségeket, színvonalas programokat szervezzenek és egyúttal terjesszék a magyar kultúrát is. Az idei március 15.-i ünnepség például egy három részből álló megemlékezés-sorozat volt. Az első körben egy „zárt” esemény volt, kizárólag a Magyar Kör tagjainak, amiben volt történelmi visszatekintés, magyar népzene, kvíz. Ezt követően a *Colombia Nos Une*, - mely a kolumbiai Külügyminisztérium migrációs, konzuli ügyek és állampolgári szolgálatának igazgatóságához tartozó belső munkacsoport, melynek célja a külföldön élő kolumbiaiak egymással és más nemzetekkel való összekapcsolása- hívta meg műsorába a kolumbiai magyar közösséget. Az egy órás előadás keretében a Magyar Kör tagjai bemutatták a gasztronómián, népzene, történelmen és rövid nyelvórán keresztül a kultúránkat. Az előadás nagy nézettségszámot ért el. A harmadik és egyben az ünnepségsorozat utolsó eleme az *En voz alta* („Hangosan”) című rádiós műsor volt. Ennek keretén belül magyar költők spanyolra fordított művein keresztül ismerhették meg Magyarországot a hallgatók. Felolvasott többek között a Nagykövet Úr és Magyarország konzulja is. A műsorban a vers- vagy novellarészleteken kívül néhány mondatban beszéltek az adott költőről, íróról.

A Kör heti rendszerességgel különböző online programokkal várja a tagokat. Kedd délután a már említett magyar órán tanulhatnak az arra vállalkozók. Szerdán a nemrég indul KOMIK (Kolumbiai Magyar Ifjúsági Kör) keretein belül olyan kreatív foglalkozásokat szerveznek gyerekeknek, melyeken keresztül közelebb kerülnek a magyar kultúrához is. Januárban indult a csütörtök esti Játékest. Ekkor a tagok különböző játékokon keresztül ismerhetik meg egymást. A heti programokon kívül majdnem minden nap íródik egy figyelemfenntartó és ismeretterjesztő poszt is a Kör Facebook oldalán. Hétfőn a gasztronómia napja van, ilyenkor egy tipikus magyar ételt mutatnak be, kedden könyvajánlót olvashatnak egy a könyvtárban is megtalálható könyvről, pénteken magyar és spanyol nyelven olvasnak fel egy magyar verset, szombaton rajzokból kell kitalálni, hogy melyik magyar szólásmondásról van szó, szombaton pedig magyar-kolumbiai anekdotákat hallhatunk a Kör egyik aktív tagjától.

Február hónapban nyílt meg a Bogotái Magyar Nagykövetségen a Márai Sándor Könyvsarok, a Magyar Kör könyvtára. A jövőbeni tervek között szerepel a könyvtár folyamatos bővítése, új helyszínre való áthelyezése, nagyszámú magyar íróktól való könyveket tartalmazó helyi könyvtárakkal való együttműködés.

Bár a jelenlegi helyzet az online térre korlátozza a tevékenységeket, a Körnek számos terve van a jövőre nézve. Tervben van egy „magyar körút”, mely azt jelenti, hogy a kör tagjai országon belül különböző állomásokon néptáncsal, népzenevel, vásárok szervezésével szeretnék megismertetni a Magyar Kört, a kultúrát és könyvtárat. Mivel Kolumbiában, méretéből és földrajzi adottságaiból adódóan nem könnyű a közlekedés, alközpontokat is szeretnének létrehozni. Ezen felül tervben van néptáncsoport, illetve magyar zenekar, esetleg cserkészcsoporthoz alapítása is. Felmerült „magyar iskola” tábor szervezése, ahol a cél az lenne, hogy a gyerekek 1-2 hetet táborban töltenek, miközben intenzív nyelvórákon vesznek részt. Szeretnének létrehozni egy cserediákprogramot is, melynek lényege, hogy latin-amerikai országok magyar közösségeinek diákjai évente pár hetet másik országban töltenek.⁴⁹

VII. Konklúzió

Amikor migrációról beszélünk sokan, sokszor hajlamosak úgy emlegetni azt, mint egy újszerű dolgot. Sokak számára negatív töltettel bír. Azonban, ha jobban megismerjük a történelmet, láthatjuk, hogy a migráció az emberrel egyidős folyamat. Ahogyan a világban változnak a gazdasági, társadalmi viszonyok úgy alakulnak a migrációs folyamatok. A mezőgazdasággal foglalkozó törzsek is elvándoroltak egy adott területről, ha ott már nem tudták megtermelni az önfenntartáshoz szükséges élelmiszert. A határok átrajzolása által kisebbségbe szorított nemzeteket közül is sokan hagyták el szülőföldjüket. Természetes folyamat, hogy ahogy egyre jobban kinyílik előttünk a világ, egyre több embernek van lehetősége utazni, több ember próbál szerencsét más országokban. Ez ma már többnyire, legalábbis itt Európán belül nem alapvető kényszer. Nem háború vagy elnyomás elől menekülünk, hanem általában a jobb egzisztencia iránti vágy vagy a kalandvágy hajt. Könnyebbé tették a más országban való tanulást vagy munkavállalást azt országok közötti különböző egyezmények is. Mindezek kultúrák keveredését eredményezik.

De vajon egy új országba vagy esetleg kontinensre kivándorolt személy teljesen elveszti vagy jobban kötődik a szülőhazájához.

---

49. Annus Beáta, Magyar Kör elnökével készített interjú alapján

A fent leírtak arra engednek következtetni, hogy a saját nemzettudatunkat nem tudjuk elfelejteni. Szorosan kötődünk ahhoz a kultúrához, amelyben felnőttünk és, ha el is fogadjuk az új ország szokásait. Bár sok kivándorolt család az új kultúrába való teljes beilleszkedésre törekszik, a nemzeti identitás és kultúra nem vész el teljesen. Azonban, szükség van egy, a nemzeti identitás megőrzésére specializálódott szövetségre, amely segíti a kapcsolattartást a kultúrával, a többi ugyanazon nemzethez tartozó családdal. Láthatjuk azt is, hogy sokszor az anyaországon kívül élő diaszpórák közösségeiben nagyobb az összetartás, mint magában az anyaországban. Erre kitűnő példa, hogy a latin-amerikai országokba érkező magyarok összefogva, saját költségen hozták létre a magyar közösségeket és szerveztek programokat. A külföldre kivándorolt, diaszpórák közösségeiben élő nemzetek számára hatalmas kapaszkodót jelentenek a különböző magyar kultúrát őrző szervezetek, azzal együtt, hogy harmóniában élnek a befogadó országok nemzetével.

Felhasznált irodalom

- A MAGYAR DIASZPÓRA TANÁCS ALAPÍTÓ NYILATKOZATA, (2011.)
<http://www.kulhonimagyarok.hu/wp-content/uploads/2019/07/a-magyar-diaszpóra-tanacs-alapító-nyilatkozata.pdf> (2021. ápr. 22.)
- Anderle Ádám (2008.): Magyarok Latin Amerikában, Külügyi szemle 2008/3 174.old.
- Bethlen Gábor Alap hivatalos oldala.
<https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok-2021/> (2021. 04.20.)
- Bódi Ferenc (2016.) Migrációs folyamatok az újkori Magyarországon 331-332.old.
- Clifford, James (1994) Diaspora Cultural Anthropology Vol. 9, No. 3 Fordítás 1. oldal
https://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/james_clifford_diaszporak.pdf (2021. 03.08.)
- DANEColumbia
https://www.dane.gov.co/files/investigaciones/poblacion/migraciones/doc_est_mig_1973_2005.pdf
- Dr. Szilágyi Péter: A NEMZETPOLITIKA INTÉZMÉNYRENDSZERE KIEMELT NEMZETPOLITIKAI PROGRAMOK
<https://bgazrt.hu/wp-content/uploads/2019/02/Nemzetpolitikai-programok.pdf> (2021.04.20)
- ENSZ Menekültügyi Főosztály adatbázisa
<https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=6vU8fW> (2021. 04. 21.)
- Fejős Zoltán (2004): Diaszpóra és az „Amerikai magyarok” - Háttér egy fogalom alkalmazhatóságához 9.old
https://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/fejos_zoltan_diaszpóra_es_az_amerikai_magyarok.pdf
(2021.03.08.)
- Jancsó Katalin (2018): Bevándorláspolitikák és azok hatásai Latin-Amerikában REGIO 26. évf. 3. szám
- Karsai László (2005.): Magyarországi zsidótörvények, 1920-1944 5-6. old A holokauszt Magyarországon európai perspektívában
- Kollega Tarsoly István: Magyarország a XX. században, I. kötet Politika és társadalom, hadtörténet, jogalkotás <https://mek.oszk.hu/02100/02185/html/1.html> (2021. ápr. 21.)
- Magyarország Főkonzulátusa Sao Paolo (hivatalos oldal)
<https://saopaulo.mfa.gov.hu/page/braziliai-magyar-egyesuletek> (2021. 04.22)
- Migrante: 28 historias que inspiran a Colombia, Unidad Administrativa especial Migración Colombia-UAMC
<https://www.migracioncolombia.gov.co/documentos/estadisticas/publicaciones/Migrante%2028%20historias%20que%20inspiran%20a%20Colombia%20.pdf>
- Mihályi Péter (2018.): RENDSZERVÁLTÁS ÉS ELITCSERE 1945 UTÁN, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, MT-DP – 2018/13
<https://kti.krtk.hu/wp-content/uploads/2018/08/MTDP1813.pdf> (2021. 04. 14.)
- Nagy Andrea (2016): Társadalom, kulturális háttér, gazdaság- Bevándorlás, migráció, kisebbségi jogok 5.old. ISBN 978-80-89691-33-3

<http://www.irisro.org/tarstud2016aprilis/34NagyAndrea.pdf> (2021. 03. 04)

- Nagy Szebasztian (2014.) Az argentinai magyar kolónia öröksége egy ösztöndíjas szemével, Polgári szemle 10. évf. 3-6. szám
<https://polgariszemle.hu/archivum/90-2014-oktober-10-evfolyam-3-6-szam/10-eve-az-europai-unioban-nemzetkoezi-kitekinto/624-az-argentinai-magyar-kolonia-oeroeksege-egy-oesztoendijas-szemevel> (2021. 04.28.)
- Ottmár Eleonóra beszámolója a Venezuelában töltött éveiről, Magyar Újjászületés Alapítvány <https://www.magyarujjaszuletes.hu/magyarok-venezuelaban/>
- Philipp Bruckmayr (2010): Syro-Lebanese migration to Colombia, Venezuela and Curacão: From mainly christian to predominantly Muslim phenomenon
https://d1wqtxs1xzle7.cloudfront.net/36735997/EJEPS.pdf?1424684427=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DSyro_Lebanese_migration_to_Colombia_Vene.pdf&Expires=1617145922&Signature=FLNRXSeBg-YNuhg0RrCZ3NbY03Ctx25ODptObVfkr9ifbAdP1xOGOWXteQ3RNV6zwpqdbwOqIQjGCHQpCK1TnWAmnJ-RWNcBt3VjquwoNbSsFyYedmTTNqmqzkb4oRaNjUauB4jyNkPTG5F~Lcyn6qjSLkpCiL6SB9hpi2Ky cwzuXvtS6UTOd8ufOPk3Z35rY1rs4FJG~Glak-u8KLcTQxatteD3lZChkLvDUnr0BOcZsA2FLjsuDoSS-Zz6siHCb49dXbHKaxDx-8uEswl2H9k6D~GvJL-QAhpsMT7JpxcWpP~1qHvLE36jNSSLjZ8AAIqiiLGkKAYEl6PMtGxcQ_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA (2021. 03.28.)
- Torbányi Péter (2008): Magyar vándormozgalmak és szórányszékek Latin-Amerikában a második világháború kitöréséig- Doktori értekezés
- Varga Ilona (1976): A kivándorlás irányváltozása és a magyar kivándorlók beilleszkedése Latin-amerikába a két világháború között, ACT A yNIVERSITATI S SZEDEDIENSI S DE ATTILA JÓZSEF N'O M I NAT A E ACT A HISTORIC A T O M U S LVI.